

49683

T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**KAYSERİ BÖLGESİNDE FUTBOL LİGLERİNE KATILAN
SPOR KULÜPLERİNİN ÇALIŞMA ŞARTLARI VE SPORCU
KAYNAKLARI**

Tezi Hazırlayan
Dursun GÜLER

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Tez Yöneticisi
Yrd.Doç.Dr.Yusuf CAN

T. 49683

Kayseri - Mart - 1996

**Erciyes Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,**

Bu çalışma, jürimiz tarafından *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri*
Anabilim Dalında *Yüksek Lisans* tezi olarak kabul edilmiştir.

..../..../1996

Başkan : Prof. Doç. Dr. Selahattin KARAKAS
Üye : Doç. Dr. Yücel KARDAŞ
Üye : Yrd. Doç. Dr. Yusuf ÇAĞ
Üye :
Üye :

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
TABLO ve GRAFİK LİSTESİ	vi
I - GİRİŞ	1
A- KONUNUN AMACI ve KAPSAMI	1
B- MATERYAL ve METOD	2
II - FUTBOLUN TARİHİ GELİŞİMİ ve TÜRKİYE'DE FUTBOLUN İDARİ ORGANİZASYONU	3
A- FUTBOLUN TARİHİ GELİŞİMİ	3
1- Dünyada Futbolun Tarihi Gelişimi	3
2- Türkiye'de Futbolun Tarihi Gelişimi	6
3- Kayseri'de Futbolun Tarihi Gelişimi	7
B- TÜRKİYE'DE FUTBOLUN İDARİ ORGANİZASYONU	9
1- Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nun Kuruluşu ve Gelişimi	9
2- Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nun Yapısı ve İşleyişi	12
a- TFF'nun Görevleri	12
b- TFF'nun Merkez Teşkilatı	12
aa- Genel Kurul Üyeleri ve Görevleri	13
bb- Başkan, Başkanvekilleri ve Görevleri	14
cc- Yönetim Kurulu ve Görevleri	15
dd- Denetleme Kurulu ve Görevleri	16
ee- Tahkim Kurulu ve Görevleri	16
ff- Merkez Hakem Kurulu ve Görevleri	17
gg- Yan Kurullar	17
hh- İdari Birimler	17
c- TFF'nun Yurtiçi Teşkilatı	18
d- TFF'nun Yurtdışı Teşkilatı	18
e- Federasyonun Bütçesi	18
C- FUTBOL İLE İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR	19
1- Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK)	19
2- Futbol Adamları Derneği	20
3- Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği (TUFAD)	20
4- Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği (TFFHGD)	21

III- TÜRKİYE'DE SPOR KULÜPLERİNİN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE FUTBOL FEDERASYONU İLE İLİŞKİLERİ	22
A- TÜRKİYE'DE SPOR KULÜPLERİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ	22
1- 2908 Sayılı Dernekler Kanunu'na Göre Derneklerin Kuruluşu ve Gelirleri	22
a- Kuruluşu	22
b- Gelirleri	23
2- 3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) Kanunu Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Tescili, Denetim ve Yardım Şekli	24
a- Spor Kulüplerinin Tescili	24
b- Spor Kulüplerinin Denetimi	24
c- Spor Kulüplerine Yardım	24
3- Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Kuruluşu ve İşleyişi	25
a- Tanımlar	25
b- Kuruluş	25
c- Kulüp Tüzüğü	26
d- Kulüplerin Tüzel Kişilik Kazanması ve Kuruluş Bildirisi	26
e- Kulüp Organları	27
f- Kulüplerin Yürütme Birimi ve Genel Sekreteri	28
g- Kulüplerin Yürütme Biriminin Görevlileri	28
h- Kulüp Yürütme Birimi Görevlilerinin Görev ve Yetkileri	29
ı- Kulüplere Yardım Şekilleri	30
j- Kulüplerin Yan Gelirleri	31
k- Profesyonel Futbol Takımı Kurulması ve Hizmetlerinin Yürütülmesi	31
B- SPOR KULÜPLERİNİN FUTBOL FEDERASYONU İLE İLİŞKİLERİ	32
IV- ALAN UYGULAMASI: KAYSERİ BÖLGESİNDE FUTBOL LİGLERİNE KATILAN SPOR KULÜPLERİNİN ÇALIŞMA ŞARTLARI VE SPORCU KAYNAKLARININ ARAŞTIRILMASI	34
A- ANKET UYGULAMASI VE DEĞERLENDİRİLMESİ	34
1- Anketin Düzenlenmesi	34
2- Kulüpler ve Sporcuların Seçimi	35
3- Anketin Uygulanması ve Verilerin Toplanması	35
B- KULÜPLERİN ÇALIŞMA ŞARTLARI VE SPORCU KAYNAKLARI	35
1- Sporcuların Yaşları	35
2- Sporcuların Öğrenim Durumu	36
3- Sporcuların Mesleki Durumları	37
4- Sporcuların Futbol Yaşları	38
5- Sporcuların Bağlı Buldukları Kulüpteki Futbol Yaşları	39
6- Kulüplerin Sporcularına Sağladığı İmkanlar	40
7- Kulüplerin Liglere Hazırlık Kampları	41
8- Liglere Hazırlık Kamplarının Süresi	41
9- Kulüplerin Hazırlık Dönemi Antrenmanları	42
10- Hazırlık Dönemi Antrenmanlarının Süresi (gün/hafta)	43
11- Kulüplerin Müsabaka Dönemi Antrenmanları	44
12- Müsabaka Dönemi Antrenmanlarının Süresi (gün/hafta)	45
13- Kulüplerin Geçiş Dönemi Antrenmanları	46
14- Geçiş Dönemi Antrenmanlarının Süresi (gün/hafta)	47
15- Günlük Yapılan Antrenmanların Süresi (saat/gün)	48

16- Kulüplerin Fiziki İmkanları	49
17- Kulüplerin Malî Kaynakları	50
18- Kulüplerin Yönetimi	51
19- Kulüplerin Sporcularına Eşit İmkanlar Sağlaması	52
20- Sporcuların Kulüplerini Değişirme İstekleri	53
21- Sporcuların Kulüplerinden Beklentileri	54
22- Kulüplerin Faaliyet Gösterdikleri Diğer Branşlar	55
23- Kulüplerin Üye Sayıları	56
V - GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	57
ÖZET	61
SUMMARY	62
KAYNAKLAR	63
EKLER	65

TABLolar

Tablo 1	: Kayseri'de Futbolcu, Hakem, Kulüp, Saha ve Antrenör Durumu	9
Tablo 2	: Sporcuların Alabildiği Aynî ve Nakdî Yardımlar	40
Tablo 3	: Sporcuların Kulüplerinden Beklentilerinin Göstergesi	55
Tablo 4	: Kulüplerin Faaliyet Gösterdikleri Diğer Branşlar	55

GRAFİKLER

Grafik 1	: Sporcuların Yaşları	36
Grafik 2	: Sporcuların Öğrenim Durumları	37
Grafik 3	: Sporcuların Mesleki Durumları	38
Grafik 4	: Sporcuların Lisanslı Olarak Futbol Oynadıkları Yıllar	39
Grafik 5	: Sporcuların Halen Buldukları Kulüpte Futbol Oynadıkları Yıllar	39
Grafik 6	: Sporcuların Liglere Hazırlık Kampı Yapıp Yapmadıkları	41
Grafik 7	: Sporcuların Yaptıkları Kamp Süresi	42
Grafik 8	: Sporcuların Hazırlık Dönemi Antrenmanları Yapıp Yapmadıkları	43
Grafik 9	: Sporcuların Katıldığı Hazırlık Dönemi Antrenmanlarının Süresi	44
Grafik 10	: Sporcuların Müsabaka Dönemi Antrenmanı Yapıp Yapmadıkları	45
Grafik 11	: Sporcuların Katıldığı Müsabaka Dönemi Antrenmanlarının Süresi	46
Grafik 12	: Sporcuların Geçiş Dönemi Antrenmanı Yapıp Yapmadıkları	47
Grafik 13	: Sporcuların Katıldığı Geçiş Dönemi Antrenmanlarının Süreleri	48
Grafik 14	: Sporcuların Antrenman Yaptıkları Günlerdeki Çalışma Süreleri	49
Grafik 15	: Kulüplerin Fizikî İmkanlarının Yeterliliği	50
Grafik 16	: Kulüplerin Malî Kaynaklarının Yeterliliği	51
Grafik 17	: Kulüplerin Yönetimlerinin Yeterliliği	52
Grafik 18	: Kulüplerin Sporcularına Eşit İmkanlar Sağlayıp Sağlamadığı	53
Grafik 19	: Sporcuların Kulüplerini Değiştirme İstekleri	54
Grafik 20	: Kulüplerin Üye Sayıları	56

I-GİRİŞ

A- KONUNUN AMACI ve KAPSAMI

Bu çalışma, futbolun tarihî gelişimi içerisinde aşamaları, teşkilatlanması, Türkiye Futbol Federasyonu'nun kuruluşu ve işleyişi, kulüplerle ilişkileri, Kayseri'de futbol liglerinin gelişimi, halen Kayseri bölgesinde futbol liglerine katılan spor kulüplerinin çalışma şartları ve sporcu kaynaklarının tesbiti ve bu alanda geleceğe dönük uygulanabilir tedbirlerin ortaya konulması amacıyla ele alınmıştır.

Çalışma genel olarak, Kayseri futboluna hitap etmekte olup, Kayseri futbol liglerine katılan kulüplerle sınırlandırılmıştır. Çünkü alan uygulaması bölümünde hedef kitle olarak seçilen bu kulüpler, Kayseri'nin resmi futbol liglerinde temsil yetkisi olan birimlerini oluşturmaktadır.

B- MATERYAL ve METOD

Araştırma başlıca 5 bölümden meydana gelmiştir.

Birinci bölümde araştırmanın tanıtımı ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

İkinci bölümde, futbolun Dünya, Türkiye ve Kayseri'de tarihî gelişimi ile Türkiye'de futbolun idarî organizasyonu ele alınmış olup, Türkiye Futbol Federasyonu'nun kuruluşu, gelişimi, yapısı ve işleyişi; Ayrıca futbol ile ilgili kuruluşlar ele alınmıştır.

Üçüncü bölümde, Türkiye'de, spor kulüplerinin yapısı ve işleyişi, Dernekler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Kanunu ve Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği çerçevesinde ele alınmış olup; spor kulüplerinin Futbol Federasyonu ile ilişkilerine değinilmiştir.

Dördüncü bölümde, Kayseri bölgesinde futbol liglerine katılan spor kulüplerinin çalışma şartları ve sporcu kaynaklarına ilişkin alan uygulamasına yer verilmiştir. Araştırmanın yoğunluk kazandığı bu bölümde futbol liglerine katılan spor kulüplerinin çalışma şartları ve sporcu kaynaklarına ilişkin anket verileri değerlendirilmiştir.

Beşinci bölümde ise, yapılan çalışmaların genel bir değerlendirmesi yapılmış, araştırma verilerinden elde edilen bulgular doğrultusunda genel bir hükme varılmış ve araştırma sonuçlandırılmıştır.

Bu çalışmada kullanılan metodlar şu aşamalardan oluşmuştur: Futbolun Dünya, Türkiye ve Kayseri'de tarihi gelişimi ve mevcut durumu ile Türkiye'de futbolun idarî organizasyonu, spor kulüplerinin yapısı ve işleyişi hakkındaki bilgi, yazılı kaynak taraması ile elde edilmiştir. Alan uygulaması bölümünde ise, konu ile ilgili anket uygulamasına gidilmiş, hazırlanan anket önceden belirlenen kişi ve kuruluşlara uygulanmış ve elde edilen veriler bilgisayar yardımıyla analiz edilerek değerlendirilmiştir.

II- FUTBOLUN TARİHİ GELİŞİMİ VE TÜRKİYE'DE FUTBOLUN İDARİ ORGANİZASYONU

A- FUTBOLUN TARİHİ GELİŞİMİ

1- Dünyada Futbolun Tarihi Gelişimi

Futbol oyununun, ilk olarak nerede ve hangi tarihte oynandığı kesinlikle bilinmemektedir. Asya'da, Çin, Japonya, Hindistan; Afrika'da, Mısır; Amerika'da, Meksika; Avrupa'da Yunanistan, İtalya, Fransa ve İngiltere değişik kaynaklara göre futbolun ilk oynandığı ülkelerdir.

MÖ 2697 yılında Çin İmparatoru Huang-Ti askerlerine çeviklik kazandırmak amacıyla futbol oynatmıştır. Çin efsanelerinde İmparator Huang-Ti'nin askerlerinin yuvarlak meşin ve cismi, yere dikilmiş iki direk arasından geçirme mücadelesi verdikleri belirtilmektedir. Bu oyunun adına *Tsu-Chu* derlerdi (1).

---

1. Urartu Ü. **Futbol (Teknik, Taktik, Kondisyon)**, İnkilap Kitabevi, İstanbul 1987, s.5.

Asya'dan sonra Ortadoğu'da da futbolun izlerine rastlanmaktadır. Eski Mısır duvar kabartmalarında top oynayan insanları gösteren resimler bulunmaktadır (2).

MÖ 100 yılında Yunan şehirlerinden Sparta'da futbol belirli kurallarla oynanmıştır. Onbeşer kişilik takımlar, hava ya da tüy ve kıllarla doldurulmuş öküz sidik torbaları ile futbol maçları yapmışlardır. Bu oyuna "*episkyres*" adı verilirdi. Episkyres, özellikle askerlerin idman sporu olarak çok önem kazanmıştır (3).

Güney Amerika'ya futbol, Meksika yolu ile gelmiştir. İspanyollar ve İtalyanlar futbolu Güney Amerika'ya kendilerinin götürdüklerini ileri sürseler de, futbolun Amerika'daki izleri çok eskilere dayanmaktadır. Meksika ve Peru yerlilerinin futbola benzer oyunlar oynadığı bazı tapınak ve anıtlarda, duvar kabartmalarından ve heykellerden anlaşılmaktadır (4).

Günümüzde oynanan modern futbol ise, Hz. İsa'nın doğumundan sonra Roma'da askerler arasında oynanan *harpastum* oyununa dayanmaktadır. Romalılar, bu oyunu, episkyresden etkilenerek eski Yunanistan'dan almışlardır. Harpastum, oyuncuların aldığı değişik görevler yüzünden bugünkü futbol için bir çıkış noktası sayılmıştır (5).

Futbolun İngiltere'de ortaya çıkışı ise, artık bir tartışma konusudur. Fransızlar futbolun atası sayılan La Soule'ü akıncı Normanlarla İngiltere'ye götürdüklerini iddia etmişlerdir. İngilizler ise, Normanlardan önce kendilerinin bu oyunu oynadığını ileri sürmektedirler. İtalyanlara göre de futbolu İngiltere'ye götüren Jül Sezar'ın lejyonerleridir. Ama futbolun kaynağı neresi olursa olsun, İngiltere'de 12. yy'dan itibaren futbol oynanmaya başlanmıştır. Öyle ki, 17. yy'da İngiltere'de Krallar futbolu teşvik etmeye başlamışlardır. Bunda İtalya'ya sığınmış olan Kral II. Charles taraftarı soyluların da rolü olmuştur. Bunlar, Kralla birlikte İngiltere'ye döndükten sonra, İtalya'da gördükleri "*Guioco del Calcio*"yu yaymaya çalışmışlardır. İngiliz soyluların görüp beğendikleri ve kendi ülkelerine götürdükleri İtalyan futbolu "*Giuoco del Calcio*" belir-

2. Koludar, S. **Futbolda Antrenörlük ve Eğitim-Öğretim İlkeleri**. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988, s. 15.
3. Koludar, S. a.e., s. 15.
4. Urartu, Ü. a.g.e., s.10.
5. Ferah, A. **Futbolda Eğitim-Öğretim**, Neyir Matbaası, Ankara, s. 9.

li kuralları olan ve günümüz futboluna benzeyen bir oyun şeklidir. 17. yy'ın ortalarında futbol Colcio'ya benzer kurallarla bütün İngiltere'de oynanmaya başlanmıştır (6).

Modern futbolun doğum tarihi 26 Ekim 1863 olarak kabul edilmektedir. Bu tarihte 11 kulüp yöneticisi Londra'da Great Queen Street'de, Lincoln'un Hanı'ndaki Free Mason'un Meyhanesi'nde toplanmış ve Futbol Birliği (Football Association)'ni kurmuşlardır. İngiliz Futbol Birliği bu alanda dünyada kurulan ilk milli federasyondur. Bu tarihten sonra dünyada birçok ülkede futbol federasyonu kurulmuş ve bunlar FIFA (Milletlerarası Futbol Birlikleri Federasyonu) bünyesinde toplanmıştır (7).

Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA) ise, 1904 yılında Belçika, İsviçre, Hollanda, Danimarka, Fransa, İsveç ve İspanya federasyonları tarafından kurulmuş ve bir yıl sonra da, bugün futbol kurallarını düzenlemek yetkisini elinde bulunduran ve 1866 yılında İngiltere adalarındaki İngiltere, İskoçya, Gal ve İrlanda futbol federasyonlarının biraraya gelmeleriyle kurulan "*International Board*" bu örgüte katılmıştır. Bugün FIFA'da 166 ülkenin futbol federasyonu üye bulunmaktadır (8).

Ayrıca, FIFA'ya bağlı olarak, 1916 yılında kurulan Güney Amerika Futbol Birliği (COMMEBOL)'ne 12, 1954 yılında kurulan Avrupa Futbol Birliği (UEFA)'ne 36, Asya Futbol Birliği (AFC)'ne 35, 1956 yılında kurulan Afrika Futbol Birliği (AFCO) 48, 1961 yılında kurulan Kuzey-Orta Amerika ve Karaipe Futbol Birliği (CONCACAF)'ne 28 ve 1985 yılında kurulan Okyanusya Futbol Birliği (OFC)'ne de 7 ülkenin futbol federasyonu üye bulunmaktadır (9).

Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA) ile Kıtalararası Futbol Birlikleri tarafından Olimpiyat, Dünya Kupası Şampiyonaları düzenlenmekte, kıtalar kendi aralarında amatör, profesyonel, ümit, genç milli karşılaşmaları, şampiyon kulüpler, kupa galipleri müsabakaları düzenlemektedirler.

---

6. Urartu, Ü. a.g.e., s.10.

7. Urartu, Ü. a.e., s. 12.

8. Koludar, S. a.g.e., s. 19; Aydın, N. *Futbol-I*. Türk Spor Vakfı Yayınları, Ankara 1988, s. 7.

9. Aydın, N. a.e., s. 8.

2- Türkiye'de Futbolun Tarihi Gelişimi

Çeşitli ülkelerin futbolu çok önceden keşfettiklerini ileri sürdükleri gibi, modern futbolun doğuşuna kadar olan dönemlerde Türklerde de bugünün futbolunun bazı kuralları içinde ayak topu oynandığı eski eserlerde belirtilmektedir.

Divân-ı Lûgat it-Türk'ün 1. cildinde, Türklerin asırlar boyu top oyunu oynadıkları ve bu sporu nasıl yaptıkları yazılıdır. Türkler futbola "*Tepük*" derlerdi. Tarih-i Timur, tepükün Timurlenk devrinde kuzu derisi ile doldurulmuş topların el değirmenden kafa ve ayakla belirli bir saha içinde oynandığına işaret etmektedir (10).

Modern futbolun Türk toplumuna girmesi ise, 19. yy'ın sonlarına rastlamaktadır. Futbol oyunu o dönemlerde dinî inançların da etkisi ile müslüman Türkler arasında pek rağbet görmemiştir. Futbol oyunu Osmanlı toprakları üzerinde ilk defa gayrimüslimler ve ülkede yaşayan yabancı uyruklu insanlar tarafından, sosyal ve idarî bakımdan İstanbul'a uzak olan Selanik ve İzmir'de oynanmaya başlanmıştır. Futbol oyunu 1875 yılında Selanik'te, 1877'de İzmir'de hafta tatillerinin ve yaz akşamlarının en büyük eğlencesi olmuştur. İzmir'de futbolu oynayanlar ise İngilizlerdir (11).

Gayrimüslimler ve yabancı uyruklu insanlar 1899 yılına kadar kendi aralarında futbol takımları kurarak aralarında yarışmalar düzenlemişlerdir.

1899 yılında Reşat Danyal, Fuat Hüsnü Kayacan ve arkadaşları tarafından Kadıköy'de "*Black Stocking Football Club*" (Siyah Çoraplılar) adıyla ilk Türk futbol takımını kurmuşlardır. 1901 yılında ise bütünüyle Türk oyuncularından oluşan Kadıköy Futbol Takımı kurulmuştur (12).

1902 yılında James La Fontaine ile Horace Armitage, futbol takımından kulüp organizasyonuna geçmişler, İngiliz ve Rum gençleriyle birlikte Kadıköy Futbol Kulübü'nü kurmuşlardır. 1903'te üyeler arasında doğan anlaşmazlıktan sonra, İngilizler Kadıköy'den ayrılmışlar ve Moda Futbol Kulübü'nü kurmuşlardır. 1904'te Kadıköylü Rumlar tarafından da Elpio Kulübü kurulmuştur. Aynı yıl, İngiliz elçilik gemisi İmo-

10. Aydın, N. a.g.e., s. 3

11. Urartu, Ü. a.g.e., s. 12.

12. Yıldız, D. *Türk Spor Tarihi*, Eko Matbaası, İstanbul 1979, s. 286.

gene'in de bir futbol takımı kurması üzerine James La Fontaine, Türkiye'deki ilk lig organizasyonunu gerçekleştirmiştir. Bu organizasyona "*Pazar Ligi*" denilmiştir.

1905 yılında Galatasaray, 1907 yılında da Fenerbahçe spor kulüplerinin kurulmasıyla Türk futbolu bir varlık olarak ortaya çıkmış ve bu tarihlerden sonra Türk futbolcularından da sözedilmeye başlanmıştır. 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilânı ve derneklerle birlikte kulüp kurma hakkının da resmen tanınması futbol kulüplerinin sayısının biranda artmasına yolaçmıştır (13).

1920 yılında TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi)'nin kurulmasıyla Türk futbolunda önemli ilerlemeler kaydedilmiş, 1922 yılında ilk spor teşkilâtı Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCI) ve buna bağlı olarak 13 Nisan 1923 yılında da Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) kurulmuştur. 21 Mayıs 1923 yılında TFF'nun, Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA)'na kabul edilmesiyle Türkiye bu alanda dünyadaki yerini almış ve 26 Ekim 1923 yılında Türk Milli Futbol Takımı İstanbul'da ilk maçını Romanya ile oynamıştır (14).

Türkiye, bir Avrupa ülkesi olarak, 1954 yılında kurulan Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA)'ne kabul edilme mücadelesi vermiş ve bu talebi, Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA) tarafından 10 Şubat 1962 yılında alınan kararla kabul edilmiştir. Bu tarihten itibaren de Türkiye Futbol Federasyonu, UEFA'nın 36 üyesinden biri olarak her türlü organizasyona katılmaktadır.

3- Kayseri'de Futbolun Tarihi Gelişimi

Kayseri'de ilk futbol oyununun Cumhuriyet'in kuruluşundan önce Kayseri Sultaniyesi'nde sınıflar arasında 1918'e kadar 5-7'şer, 1920'den sonra normal 11'er kişilik takımlar oluşturularak oynandığı bilinmektedir. Cumhuriyet'in kurulmasına çok yakın süre içinde ise artık nizami olarak futbol oynanmaktadır. 1923-1929 yılları arasında da Kayseri Lisesi, Zincidere Köy Muallim Mektebi arasında; Çitoğlu çayırında,

---

13. Yıldız, D. a.g.e., s. 286.

14. Urartu, Ü. a.g.e., s. 15.

Nemazgâh'ta (bugünkü Örnekevler semti) ve Köy Muallim Mektebi sahasında çekişmeli müsabakalar yapılmıştır (15).

1930-1931 yılında Halkevispor, 1932 yılında Demirspor, 1933 yılında Yılmazspor, 1935 yılında Sümerspor, 1936 yılında Tayyarespor ve 1937 yılında Erciyes Gençlik kulüpleri kurulmuş ve bu kulüpler arasında lig ve kupa müsabakaları düzenlenmiştir. Lig ve kupa müsabakaları Nemazgâh'ta yapılır ve insanların büyük ilgisini çekmiştir. Yılmazspor, Erciyes Gençlik Kulübü ve Sümerspor, Adana, Mersin ve Sivas'ta Kayseri futbolunun sesini duyuran takımlar olmuş ve ferdî birçok yıldızlar yetiştirilmiştir.

1938-1948 yılları arası Sümerspor'un altın yıllarıdır. Sümerspor, birçok grup ve gruplar grubu birincisi olmuştur. Bu devirde rekâbet Sümerspor, Şoför Talimgahgücü, Tayyarespor arasındadır. 1950-1973 yılları arasında amatör kümede Sümerspor saltanatının söndüğü, Havagücü'nün, Şekerspor'un, Yolspor'un, Ağırnas'ın şampiyonlukları paylaştığı devredir.

1973 yılında Kayseri futbolu, sekiz takım birinci küme, 8 takım da ikinci küme olmak üzere iki ayrı amatör kümede oynanmaktadır.

1966 yılında Erciyes Gençlik Kulübü, Sanayispor, Orta Anadolu Gençlik kulüplerinin birleşmesiyle sarı-kırmızı renkte Kayserispor Kulübü kurularak faaliyetini Türkiye İkinci Profesyonel Ligi kırmızı grubunda sürdürmüş; ellinci yıla girerken; 1972-1973 sezonu sonunda birinci lige şampiyon olarak katılma hakkını kazanmıştır (16). Kayserispor bu tarihten bugüne kadar üç, iki ve birinci futbol liginde inişli-çıkışlı bir yol kaydetmiş olup, son dört yıldır birinci futbol liginde mücadele etmektedir.

Kayseri amatör futbolunda 1970-1980 yılları arasında büyük bir gelişme yaşanmış olup, Türkiye amatör futbolunda söz sahibi olmuşlardır. Özellikle Sümerspor, Ağırnas Şimşekspor ve Yolspor gibi takımlar, bu yıllarda, başarılarla imza atmış ve

15. Ulucan, N. *Kayseri Bölge Sporunda 50 Yıl (1923-1973)*, Kaniş Matbaası, Kayseri, s. 84,85.

16. Ulucan, N. *a.g.e.*, s. 85.

altın çağlarını yaşamışlardır.

Kayseri futbolu, 1980'den sonraki yıllarda da, özellikle futbolun daha da genişlemesini sağlayarak, amatör liglerinde, daha çok kulübe yer vermiş ve futbolda mücadele gücünü artırarak, futbolun gelişmesine katkı sağlamıştır. 1980'li yıllara kadar 8 veya 10 takımla mücadele edilen amatör kümelerde, bu yıllardan sonra takım sayıları artmış, amatör ligde gruplar oluşmuştur. Bu genişleme içerisinde başarı da artmış ve son yıllarda amatör kulüplerin profesyonel lige çıkma mücadeleleri başlamıştır. Bu yarış, onları başarıya ulaştırmış ve son yıllarda profesyonel lige iki takım daha çıkarmışlardır. Kayserispor'dan sonra, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Erciyesspor ve Kocasinan Belediyespor bugün 3. ligde mücadele etmektedir.

Kayseri futbolu bugün, bir birinci lig, iki ikinci ligde mücadele eden üç profesyonel, 51 de Kayseri Mahalli Amatör Ligi'nde mücadele eden futbol takımları ve 105 klasman, bölge ve namzet hakemleri ve 105 de antrenörleriyle başarılı bir futbol sezonu yaşamakta olup; her zaman olduğu gibi bundan sonraki yıllarda da ülke futbolunun gelişmesindeki sorumluluğunu ve hizmetini devam ettirecektir (Tablo I).

Tablo 1. Kayseri'de Futbolcu, Hakem, Kulüp, Saha ve Antrenör Durumu

Futbolcu Sayısı	Hakem Sayısı	Futbol Kulübü Sayısı	Futbol Saha ve Stadyumlar	Antrenör Sayısı
4500-5000	105	88	10	105

B- TÜRKİYE'DE FUTBOLUN İDARİ ORGANİZASYONU

1- Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nin Kuruluşu ve Gelişimi

Türkiye'de modern futbolun yapılaşması, spor tarihine baktığımızda 19. yy'ın sonlarına rastlamaktadır. 19. yy'ın sonlarında oluşan bu külüpleşme, artık sporda

teşkilatlanma ihtiyacını doğurmuş ve ilk defa 17 Mayıs 1903 yılında kurulan İstanbul Futbol Birliği sporda örgütlenmenin başlangıcı olduğu gibi, bugünkü Türkiye Futbol Federasyonu'nun da çekirdeğini oluşturmuştur. O günün koşullarına göre yalnızca maç düzenlemek amacıyla kurulmuş olmasına rağmen, ilk spor teşkilatlanması olması sebebiyle, ülkemizde atılan ilk adımdır ve bu teşkilat ancak 1910 yılına kadar ayakta durabilmiştir. Bu arada ayrıca Osmanlı Milli Olimpiyat Komitesi kurulmuş ve bu da daha sonra, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK)'ne temel olmuştur (17).

İstanbul Futbol Birliği'nin kapanmasından sonra 1910 yılında İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi ve 1913 yılında da İstanbul Futbol Kulüpleri Ligi dışında kalan spor kulüplerinin yer aldığı "*Cuma Ligi*" kurulmuştur.

Faaliyetleri genelde maç organizasyonları ile sınırlı olan bu spor teşkilatlarının ortaya çıkması, aynı zamanda spor teşkilatlanmasında gelişmeyi ve daha köklü yapılaşmayı da beraberinde getirmiştir. Nitekim tarihler 26 Haziran 1920'yi gösterirken, spor teşkilatlanması yönünden uzun yıllar etkisini sürdürecektir olan ve aynı zamanda Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı (TİCI)'na temel olacak olan İdman İttifakı Heyet-i Muvakkatesi ortaya çıkmıştır. Bu çabayı, federasyon tipi örgütlenmeye giden diğer girişimler izlemiş, sonuçta da 22 Mayıs 1922'de "*Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı*" (TİCI) doğmuştur (18).

Kısa adı TİCI olan bu kuruluş, Türkiye'de spor teşkilatlanmasında çok önemli ölçüde yol katetmiş ve organları arasına federasyonları alması yönüyle de, federasyonların oluşmasına temel olmuştur.

TİCI'nin amaçları doğrultusunda, federasyonların oluşmasının sağlanmasının sonucunda da Türkiye'de ilk olarak 13 Nisan 1923 yılında Türkiye Futbol Federasyonu (TFF), TİCI'ye bağlı olarak kurulmuştur. Bunun sonucunda da 21 Mayıs 1923 tarihinde Türkiye, Uluslararası Futbol Federasyonu (FIFA)'na üye olmuş ve bundan sonra ilk iş olarak kendi milli futbol takımını oluşturmuştur (19).

17. Fişek, K. *Spor Yönetimi*. Ankara Üniversitesi SBF Yayınları, No 445, Ankara 1980, s. 350.

18. Sümer, R. *Sporda Demokrasi 2*, Şafak Matbaası, Ankara 1990, s. 21.

19. Fişek, K. a.g.e., s. 361.

Türkiye Futbol Federasyonu, TİCİ'nin 1936 yılında yaşamına son verilmesinden sonra, 1936-1938 yılları arasında Türk Spor Kurumu (TSK), 1938-1986 yılları arasında da Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü (BTGM) bünyesinde tamamen devlete bağlı olarak faaliyetlerini sürdürmüş ve 1986 yılından sonra Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü (BTSGM) bünyesinde faaliyetlerini yürütürken, spor federasyonlarının özerk bir yapıya kavuşturulması yolundaki çabalar ve profesyonel futbolun yönetimine yeni bir düzenleme getirilmesi amacıyla 3461 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu'nun Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun 27 Mayıs 1988 tarihinde yürürlüğe girmiş, federasyona özel hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişiliğe haiz bir yapı kazandırılmıştır. Aslında bu, TFF için atılan güzel bir adım olmuştur ama yeterli değildir. Burada amaç, futbolun, profesyonelce yönetilmesi ve Türkiye futbolunun içerde ve dışarda en güzel bir şekilde temsil edilmesidir. Bu dönemde de yine federasyon başkanını Başbakan atamakta ve Başbakanlığın denetimi altında görev yapmaktadır (20).

1989 yılında ise 3289 sayılı Kanun'da Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü ibaresi yürürlükten kaldırılmış, yerine Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) ibaresi getirilmiş olup; TFF, bugün hala aynı isimle faaliyetini sürdürmekte olan GSGM bünyesinde faaliyetlerini sürdürmüş ve yine Başbakanlığın denetimi altında faaliyet göstermiştir.

Ancak, 17.6.1992 yılında kabul edilerek yürürlüğe giren 3813 sayılı TFF'nun Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'la 3461 sayılı TFF Kanunu yürürlükten kaldırılmış ve TFF, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliğe sahip ve özerk bir yapıya kavuşturularak demokratik bir yapı kazandırılmıştır.

TFF, bugün hala 3813 sayılı Kanun çerçevesinde faaliyet göstermekte olup, yurtiçi ve yurtdışındaki müsabakalar olmak üzere bütün faaliyetleri ve işlemleri spordan sorumlu devlet bakanlığının denetimi altındadır.

2- Türkiye Futbol Federasyonu (TFF)'nin Yapısı ve İşleyişi

Türkiye Futbol Federasyonu'nun yapısı ve işleyişi, 21273 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 3813 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun ile belirlenmiştir.

Kanunun amacı, futbol faaliyetlerini, milli ve milletlerarası kurallara göre yürütmek, teşkilatlandırmak, geliştirmek ve Türkiye'yi futbol konusunda yurtiçinde ve yurtdışında temsil etmek üzere özel hukuk hükümlerine tabi ve tüzel kişiliğe sahip, özerk Türkiye Futbol Federasyonu'nun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ait esas ve usulleri düzenlemektedir (3813/1).

Türkiye Futbol Federasyonu'nun merkezi Ankara'dadır.

a- TFF'nin Görevleri

- Futbol faaliyetlerini yürütmek, futbolun gelişmesini ve yurt sathına yayılmasını sağlamak, bu konularda her türlü düzenlemeyi yapmak, kararlar almak ve uygulamak (3813/2a),
- Milli ve milletlerarası kuralların ve her türlü talimatın uygulanmasını sağlamak ve Türkiye'yi futbol ile ilgili konularda yurtdışında temsil etmek (3813/2b),
- Yurtiçi ve yurtdışı futbol faaliyetleri ile milli müsabakalar için plan, program vb. her türlü düzenlemeyi yapmak ve başarılı sonuç sağlanması için gerekli tedbirleri almak (3813/2c).

b- TFF'nin Merkez Teşkilatı

Federasyonun Merkez Teşkilatı; Genel Kurul, Başkanlık, Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu, Tahkim Kurulu, Merkez Hakem Kurulu, yan kurullar ve idari birimlerden oluşur (3813/4).

aa- Genel Kurul Üyeleri ve Görevleri

Genel kurul, dört yıl için seçilecek A ve B grubu üyelere oluştur (3813/5).

A Grubu Üyeleri: A Grubu Üyeleri, profesyonel birinci lig kulüplerinden; bu ligde şampiyon olmuş kulüplerden genel kurullarınca seçilecek altışar, bunların dışındaki birinci lig kulüplerinden kulüp genel kurullarınca seçilecek dörder temsilci ikinci lig kulüplerinden, her grupta bulunan kulüplerin yönetim kurullarınca kulüp genel kurul üyeleri içinden seçilecek birer temsilcinin, gruplarında kendi aralarından seçecekleri onikişer; üçüncü lig kulüplerinden her grupta bulunan kulüplerin yönetim kurullarınca, kulüp genel kurul üyeleri içinden seçilecek birer temsilcinin gruplarında kendi aralarında seçecekleri üçer temsilciden oluşur.

B Grubu Üyeleri: En çok üyesi bulunan Futbol Antrenörleri Derneği genel kurulunun tesbit edeceği on üye; en çok Türkiye Futbol Federasyonu hakem klasmanında yer alan üyeye sahip Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği genel kurulunun seçeceği on üye; A milli takımında asgari yirmi defa milli olmuş futbolcuların kendi aralarından seçecekleri onbeş üye ile en çok üyesi bulunan Profesyonel Futbolcular Derneği Genel Kurulu'nun tesbit edeceği on üye; Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu Genel Kurulu'nun tesbit edeceği on üye; FIFA (Uluslararası Futbol Federasyonu) ve UEFA (Avrupa Futbol Federasyonları Birliği) İcra Kurulları'nda daha önce hizmet etmiş veya halen hizmet etmekte olanlar; Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tarafından seçilecek üç üye; Futbol Federasyonu Başkanlığını asgari bir yıl süre ile asaleten yapmış olanlar ve Futbol Adamları Derneği Genel Kurulu'nun tesbit edeceği üç üyeden oluşur.

A grubu üyelerinin seçiminde, kulüplerin en son oynanan sezonda buldukları ligler esas alınır.

Seçimlerle ilgili olarak yukarıda genel kurullara verilen yetkileri, bu genel kurullar yönetim kurullarına devredebilirler.

B grubu üyelerinden FIFA ve UEFA İcra Kurullarında hizmet etmiş ve halen et-

mekte olanlarla, Futbol Federasyonu Başkanlığı'nı asgari bir yıl süre ile asaleten yapmış olanlar ömür boyu; diğler A ve B grubu Genel Kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır.

Genel Kurul, her yıl haziran ayının ilk haftasında olağan olarak toplanır. Lüzu mu halinde üyelerinin üçte birinin veya spordan sorumlu devlet bakanının çağrısı üzerine olağanüstü toplanabilir. Olağanüstü toplantıda federasyon başkanı, yönetim kurulu ve diğler kurulların seçim ve teşkilleri yenilenebilir.

Genel kurulun görevleri ise; TFF faaliyet programını ve bütçesini onaylamak, gerektiğinde bütçe tadilleri yapmak için yönetim kuruluna yetki vermek, yönetim kurulunu ve başkanı ibra etmek; Başkanı, başkanvekillerini, yönetim kurulunu, tahkim ve denetleme kurulu ile merkez hakem kurulunu seçmek; Ana statüyü yapmak ve değıştirmek; Yönetim kuruluna taşınmaz alımı ve satımı için yetki vermek; Denetleme kurulunca her yıl hazırlanan denetleme raporunu kabul etmek; Kanunla verilen diğler görevleri yapmak (3813/6).

bb- Başkan, Başkanvekilleri ve Görevleri

Başkan ve başkanvekillerinin seçimi, genel kurulda, yönetim kurulu üyelerinin seçiminden önce yapılır ve görev süresi dört yıldır. Başkan ve başkanvekilleri genel kurula katılan üyelerin oy çoğunluğu ile seçilir. Süresi dolan başkan yeniden seçilebilir. Başkanın yokluğunda görevlerini, başkanın belirleyeceği başkanvekili yürütür. Başkanın ölümü veya istifası halinde üç ay içinde tekrar seçim yapılması şartıyla spordan sorumlu devlet bakanı tarafından başkanvekillerinden birisi seçime kadar başkan olarak atanır.

Ayrıca, Gençlik ve Spor Teşkilatı'nın yönetim kademelerinde görevli olanlar bu görevlerinden asgari bir ay önce ayrılmış olmadıkları sürece başkanlığa ve kurullara aday olamaz ve seçilemezler (3813/7).

Başkanın görevleri ise; federasyonu temsil etmek; federasyonun faaliyetlerini,

futbol federasyonu kanunu, ana statü ve mevzuatına göre yürütmek; yönetim kuruluna başkanlık etmek; yönetim kurulu kararlarını uygulamak; yan kurulların kurulmasını ve adaylarını yönetim kuruluna teklif etmek; harcamaları yapmak, gerektiğinde bu yetkisini başkanvekillere veya genel sekreterlerine devretmektir (3813/8).

cc- Yönetim Kurulu ve Görevleri

Yönetim kurulu, başkan ve başkanvekilleri dahil onbeş üyeden teşekkül eder. Başkan ve başkanvekilleri dışındaki bu üyelere beşi birinci lig, ikisi ikinci lig ve biri üçüncü lig genel kurul üyeleri arasından olmak üzere sekiz üye A grubu üyeler arasından; dört üye de B grubu üyeler arasından, genel kurulca oy çokluğuyla seçilir. Ayrıca yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde oniki yedek üye seçilir. Yönetim kurulunun görev süresi dört yıldır.

Yönetim kurulu üyeliğine seçilen kulüp temsilcileri, kulüplerinin başkanı veya yönetim kurulu üyesi iseler, seçilmekle bu sıfatları sona erer (3813/9).

Yönetim kurulunun görevleri ise; futbol takımlarını kayıt ve tescil etmek, bunları liglere ve gruplara ayırmak, ligleri düzenlemek, uygulanacak terfi ve tenzil statüsünü belirlemek; Müsabaka sonuçlarını tescil etmek, müsabakaları ertelemek, ileriye kaydırmak, yarım kalan müsabakalar ile olaylı ve anlaşmalı müsabakalar hakkında karar vermek; Futbol ile ilgili idareci, yetiştirici, teknik eleman, hakem, futbolcu, masör vb. elemanları eğitmek, bu elemanların gelişmesi için her türlü tedbiri almak, sosyal güvenlik haklarını sağlamak, bunların kulüp değiştirmeleri ve çalışmaları ile ilgili usul ve esasları tesbit etmek; Kulüplerin futbol dalı kurmak için yapacakları başvuruları karar bağlamak, bununla ilgili faaliyet ve taahhütleri denetlemek; Futbol takımlarını, futbolcularını ve çalıştırmalarını ödüllendirmek; Personelin mali ve sosyal hakları ile ilgililerin huzur haklarını, tazminatlarını, yolculuk ve ikamet giderlerini ve yolluklarını tesbit etmek; Genel Kuruldan alınan yetki doğrultusunda müsabaka, eğitim ve sağlık ile ilgili tesisler yapmak, yaptırmak; Federasyon faaliyetleri ile ilgili

olarak tesis kiralamak, işletmek, işlettirmek ve futbol faaliyetlerinin her türlü araç, gereç, malzeme vs. ihtiyaçlarını sağlamak; Federasyonun yurtiçi ve yurtdışı teşkilatlarını kurmak; Görev alanına giren konularda düzenleme yapmak, uygulamak ve futbol ile ilgili her türlü faaliyetleri yürütmek; Futbol ile ilgili televizyon, radyo, basılı eser yayınları ile her türlü reklâm konusunda ticarî ve malî hakları düzenlemek ve denetlemek; Başkan tarafından teklif edilen yan kurulları onaylamak; Kulüpler, futbolcular, teknik yönetici ve öğreticiler, hakemler, müsabaka görevlileri ile futbol alanında görevli diğer ilgililerin başvurularını karara bağlamak; Genel Kurul toplantılarını ve bütçeyi hazırlamak; Genel Kurulun verdiği yetkileri kullanmak ve Futbol Federasyonu Kanunu, ana statü ve diğer mevzuatla verilen görevleri yerine getirmektir (3813/10).

dd- Denetleme Kurulu ve Görevleri

Denetleme Kurulu, dört yıl için Genel Kurulca seçilecek olan malî konularda ihtisas sahibi olan beş asil, yine malî konularda ihtisas sahibi olan beş yedek üyeden teşekkül eder. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler (3813/11).

Federasyonun malî işlemlerini, genel kurul adına denetler, ayrıca her yıl hazırlayacağı yıllık denetleme raporunu genel kurulun onayına sunar (3813/12).

ee- Tahkim Kurulu ve Görevleri

Tahkim Kurulu, dört yıl için genel kurulca seçilecek olan beş asil, beş de yedek hukukçu üyeden teşekkül eder. Üyeler kendi aralarında bir başkan seçerler ve Tahkim Kurulunun kararları kesindir (3813/13).

Tahkim kurulunun görevleri ise; federasyon ile kulüpler, federasyon ile hakemler, federasyon ile teknik direktör ve antrenörler, kulüpler ile teknik direktör ve antrenörler, kulüp ile oyuncular, kulüpler ile kulüpler arasında çıkacak ihtilaflar hakkında yönetim kurulunca verilecek kararlar ile disiplin kurulu kararlarını, ilgililerin itirazı üzerine inceleyerek kesin karara bağlamaktır (3813/14).

ff- Merkez Hakem Kurulu ve Görevleri

Merkez hakem kurulu, dört yıl süre için en az üçü FIFA kokartlı olmak üzere genel kurulca faal olmayan hakemler arasından seçilecek dokuz asil, dokuz da yedek üyeden teşekkül eder. Üyeler kendi aralarından bir başkan seçerler (3813/15).

Merkez hakem kurulunun görevleri ise; futbol takımı bulunan kulüplerin yapacakları resmi ve özel futbol müsabakalarının yönetimini ve bu müsabakalarla ilgili futbol oyun kuralları açısından teknik anlaşmazlıkların çözümlenmesini, il ve ilçe hakem kurullarının kurulmasını, hakemlerin, gözlemcilerin eğitilmesini, bunların kılasmana ayrılmasını, yükselme ve düşme şartları ile statü ve talimatlarda belirtilen diğer görevleri yerine getirmektir (3813/16).

gg- Yan Kurullar

Federasyonun faaliyet ve işlemlerinin yürütülmesi için gerekli olan yan kurulların başkan ve üyeleri, Yönetim Kurulunun onayını almak suretiyle federasyon başkanını tarafından belirlenir.

Yan Kurullar: Disiplin Kurulu, Tahkik Kurulu, Teftiş Kurulu, Sağlık Kurulu, Araştırma ve Geliştirme Kurulu, Malî Danışma Kurulu, Hukuk Kurulu, Dış İlişkiler Kurulu, Profesyonel İşler Kurulu, Amatör İşler Kurulu vb. diğer yan kurullardan oluşur (3813/17).

hh- İdari Birimler

Federasyonun bütün işlemlerinin yürütülmesini sağlamak, yönetim kurulunca alınacak kararları uygulamak ve başkan tarafından verilecek görevleri yerine getirmek üzere bir genel sekreter ve yeteri kadar genel sekreter yardımcısı, danışmanlar, teknik yönetici ve öğreticiler ile diğer idari ve teknik personelden oluşur (3813/18).

c- TFF'nun Yurtiçi Teşkilatı

Federasyonun yurtiçi bağlantısını sağlamak maksadıyla, tüm illerde fahri futbol temsilcisi ve yönetim kurulunca gerekli görülen illerde yeteri kadar personelden oluşan federasyon temsilcilikleri kurulur (3813/19).

d- TFF'nun Yurtdışı Teşkilatı

Futbolun yurtdışında temsili ile yurt, yurtdışı futbol ilişkisini kurmak ve geliştirmek amacıyla, yönetim kurulunca gerekli görülen ülkelerde yeteri kadar personelden oluşan federasyon temsilcilikleri kurulur (3813/20).

e- Federasyonun Bütçesi

Federasyonun bütçesi, yönetim kurulunca düzenlenerek, genel kurulun onayından sonra uygulanır. Başkan, tahsilat ve harcamaları bütçede belirtilen esaslar çerçevesinde yapmaya yetkilidir. Başkan, yetkisini sınırlarını belirtmek kaydıyla başkan vekillerine ve genel sekretere devredebilir (3813/21).

Federasyonun Gelirleri

Spor-toto ve Spor-loto'dan kulüplere verilen isim haklarının % 18'i, kulüplerin profesyonel (jubile maçları hariç) müsabaka hasılatlarının % 10'u, başvuru harçları ve para cezaları, kulüplerin radyo ve televizyondan yapılacak müsabaka yayınlarından elde ettikleri gelirlerin % 10'u ile millî ve temsilî müsabakaların televizyon ve radyo yayınlarından elde edilecek gelirler, Türk sporunu teşvik fonunun yıllık geliri- nin en çok % 10'u, millî ve temsilî müsabaka gelirlerinden kesintilerden sonra kalan net meblağ, tescil, vize, aktarma, aidat vb. gelirler, malvarlığı gelirleri, malvarlığı değerlerinin devir, temlik ve satışından elde edilen gelirler, faiz gelirleri, bağış ve yardımlar gibi gelirlerden oluşur (3813/22).

Federasyonun Giderleri ise;

Federasyonun kanunla kendisine verilen görevleri yerine getirebilmek için, ilgili mevzuat ve bütçe esasları çerçevesinde gerekli bütün harcamaları yapabilir (3813/23).

Ayrıca 3813 sayılı TFF Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un 24. maddesine göre, yapılacak müsabakalardan elde edilecek gelirler ile federasyonun diğer gelirleri her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır (3813/24).

C- FUTBOL İLE İLGİLİ DİĞER KURUM VE KURULUŞLAR

1- Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK)

Konfederasyonun tüzüğüne göre, Amatör Spor Kulüpler Konfederasyonu, kulüp ve federasyonların kaynak ve güçlerini birleştirmek, saha ve tesisler kurmak ve kullanmak, birlikte spor eğitimi imkanları ile ortak kullanabilecekleri araç ve gereçler sağlamak, öğreticiler görevlendirmek, iç ve dış kaynaklardan yararlanarak amatör spor dallarında kulüplerin eğitim, yayın, araç-gereç, tesis, lokal, sağlık ve sosyal güvenlik ve benzeri sorunlara çözümler bulmak, kulüplere yardım yapmak, kamu, özel ve gönüllü kuruluşlarla karşılıklı yardımlaşmak amacını gerçekleştirmek üzere 29 Ekim 1980 yılında kurulmuş ve yukarıda belirtilen amaçlar doğrultusunda faaliyet göstermektedir (21).

Konfederasyonlar, federasyonlar tarafından oluşturulan merkezi teşkilatlardır. Federasyonlar ise, taşra teşkilatı olarak dernek veya kulüpler tarafından oluşturulurlar.

Kulüpler, kaynak ve güçlerini birleştirmek, yardımlaşmak, birlikte ortak kullanabilecekleri araç ve gereçlere sahip olmak, saha ve tesisler kurmak ve kullanmak, birlikte sportif eğitim imkanları sağlamak ve öğreticiler istihdam etmek amacıyla federasyon ve konfederasyon kurabilirler (22). Buna dayalı olarak, amatör spor kulüple-

21. Ketten, M. *Türkiye'de Spor*. Polat Ofset, İstanbul 1993, s. 48.

22. 28.07.1985 tarih ve 18825 Sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanan Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği

ri de biraraya gelerek, yukardaki amaçlar ve Türk amatör sporunun gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu (ASKF)'nu kurarlar. Bu federasyon, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) federasyonlarından ayrı bir federasyondur.

2- Futbol Adamları Derneği

Sadece futbol konusunda değil, genelde spor olayının içinde yıllarını geçirmiş insanların oluşturduğu Futbol Adamları Derneği, merkezi İstanbul'da olmak üzere 6 Mayıs 1988 tarihinde şu amaçları gerçekleştirmek üzere kurulmuştur:

Türkiye'de futbolun kalkınmasını ve gelişmesini sağlayarak, milletlerarası alanda başarıya ulaşabilmek amacına dönük olarak; yurdumuzda futbol konusunda faaliyet yapan ve çalışan her seviyede özel ve tüzel kişiler ve kamu kuruluşları ile işbirliği yapmak, bunların çalışmalarına katılmak, desteklemek, futbol dalında hizmet veren her seviyede fertlere gerektiğinde her türlü yardımı temin etmek, futbola hizmet vermiş ve veren kişilerin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak ve bunlara yardımlarda bulunmak (23).

Futbol Adamları Derneği, tüzüğünde belirtilen amaçları doğrultusunda, yurtiçinde ve yurtdişında futbolun kalkınması ve gelişmesi ve yaygınlaşması için faaliyetler gösterir.

3- Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği (TFAD)

Türkiye Futbol Antrenörleri Derneği, tüzüğünde belirtilen, Türk futbol antrenörlerini ve teknik yöneticilerini bir çatı altında toplayarak; Türkiye'de futbolun gelişmesi, güçlenmesi için eğitim ve davranış birliği sağlamak amacına dönük faaliyet gösterir. Merkezi Ankara'da olmak üzere 05 Ocak 1965 yılında Ankara'da kurulmuştur (24).

---

23. Sümer, R. a.g.e., s. 150.

24. Sümer, R. a.e., s. 146.

4- Türkiye Faal Futbol Hakemleri ve Gözlemcileri Derneği (TFFHGD)

Derneğin tüzüğüne göre; Türk futbol hakemliğine hizmet amacıyla, futbol hakemlerini ve gözlemcilerini bir çatı altında toplamak, onların teknik bilgileri ile sosyal, kültürel, ekonomik hak ve çıkarlarını koruyup, geliştirmek ve bu hedefleri gerçekleştirmek amacına dönük faaliyet göstermektedir (25).

Merkezi Eskişehir'de olmak üzere 03.10.1989 yılında kurulmuştur.

III- TÜRKİYE'DE SPOR KULÜPLERİNİN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE FUTBOL FEDERASYONU İLE İLİŞKİLERİ

A- TÜRKİYE'DE SPOR KULÜPLERİNİN YAPISI VE İŞLEYİŞİ

1- 2908 sayılı Dernekler Kanunu'ra Göre Derneklerin Kuruluşu ve Gelirleri

a- Kuruluşu

2908 sayılı Dernekler Kanunu'na göre, kamu kurum ve kuruluşları, yükseköğretim kurumları ve özel kuruluşlar, kendi mensuplarını spor faaliyetlerine yönlendirmek ve boş zamanları değerlendirmek için bünyelerinde dernek kurabilirler. Bu dernekler, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün kütüklerine kayıt ve tescil edilir. Gençlik ve Spor Kulüplerinin kayıt ve tesciline ilişkin şekil ve şartlar, bakanlık ile Genç-

lik ve Spor Genel Müdürlüğü'nce hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir.

Tescil edilen bu derneklerden, spor faaliyeti amacına yönelik olanlar spor kulübü, boş zamanları değerlendirme amacına yönelik olanlar gençlik kulübü ve her iki faaliyeti birlikte amaçlayanlar gençlik ve spor kulübü adını alır.

Külpelerde faaliyete katılacak veya tesislerden yararlanacak kişilerin derneğe üye olmaları zorunlu değildir. 18 yaşından küçük olanların ve orta dereceli okul öğrencilerinin kulüplere katılmaları için veli veya vasilerden yazılı izin almaları zorunludur.

Kayıt ve tescil olunmak sureti ile kulüp adını alan derneklerin organları, organların görev ve yetkileri, uymak zorunda oldukları esaslar, üst kuruluş oluşturmada uyulacak esas ve yardımın şekli ve şartları Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe konulacak yönetmeliklerle belirlenir (26).

Gençlik faaliyetlerine ilişkin idari ve teknik yöneticiler, mensupları ile bu faaliyete katılacak olanlara uygulanacak disiplin işlemleri Bakanlıkça, spor faaliyetlerine ilişkin olanlar ise Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nce hazırlanacak yönetmeliklerle belirlenir (2908/57).

b- Gelirleri

2908 sayılı Dernekler Kanunu'na göre dernek gelirlerinin kaynakları: Üye aidatları; derneklerce yapılan yayınlar, tertiplenen piyango, balo, eğlence, temsil, konser, spor yarışmaları ve konferans gibi faaliyetlerden sağlanan gelirler; derneklerin mal varlığından elde edilen gelirler; bağışlar ve yardımlar; yardım toplama hakkındaki mevzuat hükümlerine uygun olarak toplanacak bağış ve yardımlardan oluşur.

Derneklerin dış ülkelerdeki gerçek ve tüzel kişilerden veya diğer kuruluşlardan yardım alması İçişleri Bakanlığı'nın izni ile olur (2908/60).

2- 3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (GSGM) Kanunu Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Tescili, Denetim ve Yardım Şekli

a- Spor Kulüplerinin Tescili

3289 sayılı Kanun'a göre, spor kulüpleri Dernekler Kanunu'na göre teşekkül eder ve tescil ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'ne dahil olurlar. GSGM'nce tescil edilmemiş kulüpler, federasyonlar tarafından tertiplenen veya bunların denetimi altında yapılan müsabakalara katılamazlar. Tescil olunmamış kulüpler adına lisans verilemez.

Spor kulüpleri faaliyet gösterdikleri dallarda antrenör tutmaya mecburdurlar (27).

Tescile ilişkin esas ve usuller yönetmeliklerle belirlenir (3289/20).

b- Spor Kulüplerinin Denetimi

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, kulüpleri her yönden denetler, gerekirse hesap, defter ve işlemlerine el koyar. Dernekler Kanunu hükümleri saklıdır (3289/21).

c- Spor Kulüplerine Yardım

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nce tescilli olan kulüplerin amatör faaliyetleri için, Genel Müdürlük ayrı ve nakdî yardımda bulunabilir (3289/25).

3- Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği Çerçevesinde Spor Kulüplerinin Kuruluşu ve İşleyişi

a- Tanımlar

Kurum Kulüpleri: Kamu kurum ve kuruluşlarında, yükseköğretim kurumlarında ve özel kuruluşlarda kendi mensupları tarafından, bu kurum ve kuruluşların bünyesinde kurularak kayıt ve tescilini yaptıran derneklerdir (28).

Kulüp: Gençlik, spor, gençlik ve spor kulüplerini,

Gençlik Kulübü: Boş zamanları, gençlik faaliyetleri ile değerlendirmeyi amaçlayan ve Bakanlığa kayıt ve tescilini yaptıran dernekleri,

Spor Kulübü: Spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurulan, GSGM'ne kayıt ve tescil yaptıran dernekleri,

Gençlik ve Spor Kulübü: Spor ile gençlik faaliyetlerini amaçlayan, Bakanlık ve Genel Müdürlüğe faaliyetleri yönünden ayrı ayrı kayıt ve tescillerini yaptıran dernekleri,

Gençlik Faaliyeti: Boş zamanları değerlendirme faaliyet türlerinden yarışma, gösteri, sergi, şenlik, müsamere, eğitim çalışmaları ve benzerleri ile kamu yararı, toplum kalkınması ve gençlik için hizmet üretimini amaçlayan, onaylı proje ve programlara göre yapılan gençlik hizmetleri çalışmalarını,

Spor Faaliyeti: Spor yarışmaları ile sportif eğitim çalışmalarını ifade eder (18825/4).

b- Kuruluş

Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği'nin 5. maddesinde, gençlik ve spor faaliyetleri ile ilgili dernekler en az 7 gerçek kişi tarafından, kamu kurum ve kuruluşlarında, yükseköğretim kurumlarında, özel kuruluşlarda, kendi mensupları tarafından, bu kurum ve kuruluşların bünyesinde kurulabileceği gibi, kişilerin organizasyonu ile yu-

28. 28.07.1985 Tarih ve 3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun.

karda belirtilen kurum ve kuruluşlar dışında da kurulabilir denmektedir.

Bu derneklerden Bakanlık ve Genel Müdürlük tarafından tescil yönetmeliklerinde belirtilen esas ve usüllere göre kayıt ve tescilleri uygun görülenler, statülerine göre gençlik kulübü, spor kulübü, gençlik ve spor kulübü adlarından birini alırlar (18825/5).

c- Kulüp Tüzüğü

Her kulübün bir tüzüğü bulunur. Tüzükte (18825/6);

- Kulübün adı, merkezi, amacı ve bu amacı gerçekleştirmek için kulüpçe sürdürülecek çalışma konuları ve çalışma şekli,
- Kulüp kurucularının ad ve soyadları, meslekleri, ikametgahları ve tabiyetleri,
- Kulübe üye olma, üyelikten çıkma ve çıkarılmanın şart ve şekilleri,
- Kulüp genel kurulunun kuruluş şekli, toplantı zamanı, görevleri, yetkileri, oy kullanma ve karar alma usul ve şekilleri,
- Yönetim ve denetleme kurullarının görev ve yetkileri, ne suretle seçileceği, asil ve yedek üye sayısı,
- Kulübün şubesinin bulunup bulunmayacağı, bulunacak ise şubelerin nasıl kurulacağı, görev ve yetkileri ile kulüp genel kurulunda nasıl temsil edileceği,
- Üyelerin yıllık aidat miktarı,
- Kulübün iç denetim şekilleri,
- Tüzüğün ne şekilde değiştirileceği ve kulübün feshi halinde mal varlığının tasfiye şeklinin bulunması mecburidir.

d- Kulüplerin Tüzel Kişilik Kazanması ve Kuruluş Bildirisi

Kulüp yönetmeliğine göre, kulüpler kuruluş bildirisini ve eklerini, merkezlerinin bulunduğu mahallin en büyük mülki amirliğine vermek suretiyle tüzel kişilik kazanırlar.

Kuruluş bildirisinde, kurulacak kulübün adı, ikametgah adresi; kurucuların adı ve soyadı, doğum yeri ve tarihi, meslek veya sanatı, tabiyeti ile ikametgahlarının belirtilmesi ve bu bildirin bütünü kurucular tarafından imzalanması ve bildiriye kurucuların nüfus cüzdanı örneklerinin, adli sicil belgelerinin ve kurucuların ayrı ayrı düzenledikleri kulüp kurucusu olabilme şartlarını taşıdıklarını belirten imzalı beyannameleri ile kurucular tarafından imzalanmış kulüp tüzüğünün 4 adedinin eklenmesi mecburidir.

Ayrıca kulüp organlarının teşekkülüne kadar, kulüp işlerini yürütmeye ve kulübü temsil etmeye yetkili, geçici yönetim kurulu üyelerinin adı, soyadı ve ikametgahları ile yapılacak yazışma ve tebligatı almaya yetkili kişi veya kişilerin adı, soyadı ve adresleri de belirtilir.

Birden çok ilde faaliyet gösterecek kulüplerin kuruluş bildirisi ile tüzükleri, mahallin en büyük mülki amirliğince her hafta içinde İçişleri Bakanlığı'na gönderilir (18825/7).

e- Kulüp Organları

Tüzel kişilik kazanan ve teşkilata kayıt ve tescili yapılan ve bu suretle kulüp adını alan her kulübün şu organları oluşturması gereklidir:

- Genel Kurul,
- Yönetim Kurulu,
- Denetleme Kurulu.

Bu kulüpler başka organlar da oluşturabilirler. Ancak, bu organlara genel kurul ve denetleme kurulunun görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez.

İli, merkez gösteren kulüp yönetim kurulu, bu ilde ayrıca yürütme birimi kurmak mecburiyetindedir. İlçe ve köyleri merkez gösteren kulüpler ise, kulüp tüzüklerinde hüküm bulunmak kaydı ile yürütme birimi kurabilir (18825/9).

f- Kulüplerin Yürütme Birimi ve Genel Sekreteri

Kulüplerin yürütme birimi, yönetim kurulunun uygulama kararları uyarınca kulüp hizmet ve faaliyetlerinin yürütülmesini sağlamakla görevlidir.

Yürütme birimi sorumlusu kulüp genel sekreteridir. Genel sekreter ve genel sekretere bağlı yürütme biriminin görevlileri, yönetim kurulu tarafından ücretle görevlendirilirler. Bu görevler fahri olarak da yapılabilir. Bunların, kulüp üyesi olması şart değildir. Genel sekreter ile diğer yürütme birimi görevlilerinin hizmet konularında bilgi, tecrübe ve uzmanlıkları ile kulüp camiasında ve çevrelerinde sevilip sayılan kişiler olmasına ve bu görevleri için ayırabilecekleri zamanlarının bulunmasına dikkat edilir (18825/22).

g- Kulüplerin Yürütme Biriminin Görevlileri

Kulüplerin yürütme birimlerinde, kulüp hizmetlerinin gerektirdiği ve kulüp imkanlarının elverdiği oranda, ücretli veya fahri olarak, yeter sayıda istihdamı yönetim kurulu tarafından sağlanır. Yürütme biriminin görevlileri:

- Genel sekreter,
- Kulüp saymanı,
- Kulüp doktoru, yardımcısı, sağlık personeli,
- Tesis ve malzeme yöneticileri ve görevlileri,
- Spor direktörü,
- Gençlik direktörü,
- Genel kaptanlar,
- Teknik yönetici ve öğretmenler,
- Kaptanlar,
- Kol başkanlarından oluşur.

Ancak, profesyonel futbol takımı bulunan kulüplerde bu görevlilerden; genel sekreter, kulüp saymanı, teknik yönetici ve öğretici, kulüp masörü, tesis ve malzeme yöneticileri ile görevlilerinin, ücretli olarak çalıştırmaları mecburidir (18825/23).

h- Kulüp Yürütme Birimi Görevlilerinin Görev ve Yetkileri

Gençlik ve spor kulüpleri yönetmeliğine göre, kulüp yürütme birimi görevlilerinin görev ve yetkileri şu şekilde belirtilmiştir:

Genel Sekreter: Gençlik ve spor mevzuatı uyarınca ve yönetim kurulu kararı çerçevesinde, kulübün amaçladığı hizmet ve faaliyetleri ile kulüp yönetiminin getirdiği idari, mali ve teknik bütün hizmetlerin yürütülmesini sağlamakla görevli ve yetkili olup, yönetim kuruluna karşı sorumludur. Yönetim kurulu toplantılarına katılır. Kurulun raportörlük ve sekreteryaya görevlerini yapar, bu toplantılarda oy kullanamaz. Başkan adına yazışma işlerini yürütür (18825/24a).

Kulüp Saymanı: Kulübün hesap, muamelat, gelir ve sarf işlerini ve işlemlerini yürütmekle görevli elemanı olup, genel sekretere karşı sorumludur (18825/24b).

Kulüp Doktoru, Yardımcısı ve Sağlık Personeli: Kulübün yönetim ve yürütme personeli ile faaliyetlerine katılanların ve yarışmacıların sağlık, muayene, tedavi, ilk müdahale ve gıda rejimlerine dair doktorluk hizmet ve ilk yardım, masaj gibi yardımcı sağlık hizmetlerine ait iş ve işlemleri yürütmekle görevli ve genel sekretere karşı sorumludurlar (18825/24c).

Tesis ve Malzeme Yönetici ve Görevlileri: Kulüp temsilcilerinin ve malzemelerinin kulüp amaçlarına yönelik hizmet ve faaliyetlere hazır halde bulundurulması, güvenlik, bakım, onarım hizmetlerine ait iş ve işlemleri yürütmekle görevli ve genel sekretere karşı sorumludurlar (18825/24d).

Spor Direktörü: Spor kulübünün, profesyonel futbol hariç, faaliyet göstermeyi üstlendiği bütün spor dallarında sportif eğitim ve yarışmalarla ilgili spor faaliyet ve hizmetlerini yürütmekle görevli ve genel sekretere karşı sorumludur (18825/24e).

Gençlik Direktörü: Gençlik kulübünün faaliyet göstermeyi üstlendiği alanlarda yarışma, müsamere, şenlik gibi gösteriler ile bunların hazırlık, eğitim ve çalışmalarını yürütmekle görevli ve genel sekretere karşı sorumludur (18825/24g).

Genel Kaptanlar : Kulübün profesyonel futbol hariç, faaliyetlerini üstlendiği

spor dallarının veya faaliyet türlerinin her biri için, gençlik veya spor direktörü ile genel sekreterin birlikte teklifleri üzerine yönetim kurulu tarafından görevlendirilirler. Genel kaptanlar, genel kaptanı oldukları spor dalının veya gençlik hizmet ve faaliyet türünün eğitim çalışmalarına, yarışmalara ve benzeri faaliyetlere katılan ve katılacak olanların, bay ve bayan her kategoride sayılarının artırılmasına ve netilek bakımından geliştirilmesine yönelik faaliyetlere ait hizmetleri yürütmekle görevli olup, birinci derecede gençlik veya spor direktörüne karşı sorumludurlar (18825/24f).

Teknik Yönetici ve Öğreticiler: Kulübün yapmayı amaçladığı faaliyet çeşitlerinde veya spor dallarında öğreticilik ve eğiticilik hizmetlerini yerine getiren; sporcuların, fizik ve moral yeteneklerini üstün form seviyesinde korumak ve geliştirmek için gerekli tedbirleri alan kişilerdir. Bunlar, gençlik kulüplerinde genel sekretere, spor kulüplerinde ilgili genel kaptana veya yönetim kurulunun tesbit edeceği kişi veya kurula karşı sorumludurlar (18825/24j).

Kaptanlar: Kaptanı oldukları spor dalı kategorisinin, her birinde eğitim çalışmalarına, yarışmalara ve benzeri faaliyetlere katılan ve katılacak olanların, bay ve bayan sayılarının artırılmasına ve niteliklerinin geliştirilmesine yönelik faaliyetlere ait hizmetleri yürütmekle görevli ve birinci derecede faaliyette buldukları spor dalının genel kaptanına karşı sorumludurlar (18825/24h).

Kol Başkanları: Başkanı oldukları gençlik faaliyeti dalında, kategorisinin eğitim çalışmalarına, yarışmalara, şenliklere ve benzeri gösterilere katılan ve katılacak olanların, bay ve bayan sayılarının artırılmasına ve niteliklerinin geliştirilmesine yönelik gençlik faaliyetlerine ait hizmetleri yürütmekle görevli olup, birinci derecede faaliyette buldukları dalın genel kaptanına karşı sorumludurlar (18825/24i).

1- Kulüplere Yardım Şekilleri

Kulüplere ve üst kuruluşlarına teşkilat imkanları oranında (18825/35):

- Nakdî ve aynî olarak,

- Eğitim organizasyonu için kulübe yer gösterilmesi veya belirli esas şartlarda yer tahsisi,

- Teşkilatın eğitim organizasyonundan kulübün yararlanmasını sağlamak,

- Kulübe öğrenci tahsis edilmesi,

- Müsabaka, müsamere, şenlik ve benzeri gösteri hasılatından belirli şart ve oranlarda pay verilmesi,

- Kulüplere ait saha ve tesislerin belirli esas ve şartlarla yapım, bakım ve onarımlarının sağlanması,

- Profesyonel futbol müsabaka gelirinden, futbol dalı olan spor kulüplerine pay ayırmak suretiyle veya benzer şekillerle yardımda bulunulabilir

Kamu kurum ve kuruluşları ile yükseköğrenim kurumları ise ancak kendi bünyeleri içerisinde kurulan kulüplere yukarıda belirtilen şekillerde yardımda bulunabilirler.

Kulübün amaçladığı faaliyet çeşidi ve spor dalı ile ilgili sezon sonunda yarışma, müsamere ve şenlik gibi gösterilerle, bunların hazırlık, eğitim ve çalışmalarını aksatmadan sağlıklı ve başarılı olarak sürdürmeleri, kulüplere yapılabilecek yardımlar için esas alınır.

j- Kulüplerin Yan Gelirleri

Kulüpler, amaçlarını gerçekleştirmek için otel, lokanta, sinema vb. ticarî işletmelere sahip olabilirler. İşletmelerini de tüzel kişilere veya şirketlere kiraya verebilecekleri gibi, bir anonim şirkete de devredebilirler (18825/30).

k- Profesyonel Futbol Takımı Kurulması ve Hizmetlerinin Yürütülmesi

Kulüplere, tescil taahhütleri ile faaliyetini üstlendikleri spor dallarının saha, tesis ve malzeme gibi spor ortamı unsurlarının varlığına ve bunların geliştirilmesine mad-

di imkan sağlamak için, durumlarının profesyonel futbol yönetmeliği hükümlerine ve Genel Müdürlükçe tesbit edilen özel şartlara uygun olduklarını bildirdiklerinde, profesyonel futbol faaliyetlerinde bulunmak üzere profesyonel futbol yönetmeliği esaslarına göre izin verilebilir.

Spor kulübünün münhasıran profesyonel hizmetlerinin yürütülmesi işi için gelirleri temin amacıyla kulübe ait lokal, lokanta, gayrimenkül ve tesislerin işletilmesi belirli bir ücret karşılığında veya gelirlerinden belirli bir oranda kulübe pay verilmesi şartı ile yönetim kurulunun teklifi ve genel kurulun olumlu kararı ile mutabık kalınacak bir süre için bir müstecire veya Türk Ticaret Kanunu'na göre kurulan şirketlere yönetim kurulu tarafından verilebilir.

Profesyonel futbol takımının faaliyeti, kulübün amatörlüğüne tesir etmez (18825/28).

B- SPOR KULÜPLERİNİN FUTBOL FEDERASYONU İLE İLİŞKİLERİ

Spor kulüpleri, spor faaliyetlerinin yurt seviyesindeki sevk ve idaresinin en yüksek merci olan ve 3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Kanunu'nun 7. maddesine göre spor neveleri itibariyle Genel Müdürlük bünyesinde kurulan spor federasyonlarına, tecil taahhütleri gereği, faaliyet gösterdikleri spor dalları itibariyle teknik ve idari yönden bağlıdırlar (29).

Futbol kulüpleri ile diğer spor kulüplerinin futbol şubeleri de futbol federasyonuna bağlıdır. Bunlar hakkında 3813 sayılı Futbol Federasyonu Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkarılacak esaslar uygulanır.

Federasyon, kulüpleri yönetim kurulunca tesbit edilecek esaslar çerçevesinde kayıt ve tescil eder. Kaydı yapılmayan veya herhangi bir vecibesini yerine getirmeyen kulübün kayıt ve tescili iptal edilir. Bu kulüpler müsabakalara iştirak ettirilmez (30).

-
29. 27.05.1985 Tarih ve 3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun.
30. 27.05.1985 Tarih ve 3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun.

Yine futbol müsabaka ve çalışmalarında, kulüpler ve kişilerce disiplin ve sportmenliğe aykırı fiiller ve bunlara uygulanacak müeyyideler, milli ve milletlerarası teammüllere uygun olarak futbol federasyonu yönetim kurulu tarafından hazırlanacak esaslarla tesbit edilir ve uygulanır (3813/25).

Futbol federasyonu, Dernekler Kanunu'na göre kurulan ve kendisine müracat eden kulüpleri kayıt ve tescil eder. Tescil edilecek kulüplerde aranan şartlar:

- Futbol faaliyetleri ile ilgili giderleri karşılayacak gelire sahip olduğunun belgelenmesi,

- Resmi müsabakaların oynanabileceği ebatlara haiz, kulüp adına tapulu veya en az beş yıl kiralanmış stad veya sahaya sahip bulunması veya bu şartlara haiz değilse, kulübün bulunduğu il, ilçe ve bucaktaki belediyeye veya özel ve resmi kurumun sahasından yararlanılabileceğini belirtir resmi yazının ibraz edilmesi,

- Kulübün adına tapulu veya en az iki yıllık kiralanmış lokalinin bulunması,

- Kamu kurum ve kuruluşları ile yükseköğretim kurumlarına bağlı kulüplerin, kuruluşuna izin verildiğini gösterir en üst makamdan alınacak izin yazısının ibraz edilmesi,

- Faaliyete katılacağı kategorilerde istihdam edeceği antrenörlerin diplomaları,

- İllerinde çeşitli kategorilerde faaliyetler yapılıyor ise, futbolun alt yapısında hangi kategorilerde (yıldızlar-minikler) faaliyete katılacağını bildirmesidir (Alt yapıdaki faaliyetlerin tamamına katılacağını bildiren kulüpler tescilde tercih nedeni olarak değerlendirilir).

IV- ALAN UYGULAMASI: KAYSERİ BÖLGESİNDE FUTBOL LİGLERİNE KATILAN SPOR KULÜPLERİNİN ÇALIŞMA ŞARTLARI VE SPORCU KAYNAKLARININ ARAŞTIRILMASI

A- ANKET UYGULAMASI ve DEĞERLENDİRİLMESİ

1- Anketin Düzenlenmesi

Anket formu, Kayseri'deki futbol liglerine katılan spor kulüplerinin çalışma şartları ve sporcu kaynaklarının nasıl bir seyir içerisinde olduğunun belirlenmesi amacıyla uygun olarak hazırlanmış olup, kulüplerdeki futbol liglerine katılmakta olan lisanslı sporcular tarafından cevaplandırılmıştır.

Sporculara uygulanan anket formu dışında, futbol liglerine katılan 10 kulübün, Gençlik ve Spor İl müdürlüğü'ne vermiş oldukları kulüp bilgi formlarından da yararlanılarak, konunun değişik açılardan değerlendirilmesine gidilmiştir.

2- Kulüpler ve Sporcuların Seçimi

Anket uygulamasında, Kayseri'deki birinci ve üçüncü profesyonel ligi ile birinci amatör futbol liginde faaliyet gösteren kulüpler dikkate alınmış olup, şu anda bu liglerde kulüpleri adına faaliyetlere katılan sporculara yer verilmiştir.

3- Anketin Uygulanması ve Verilerin Toplanması

Hazırlanan anket formunda direkt olarak anket metodu uygulanmış olup, bilgiler sporcular tarafından anket formları doldurularak elde edilmiştir.

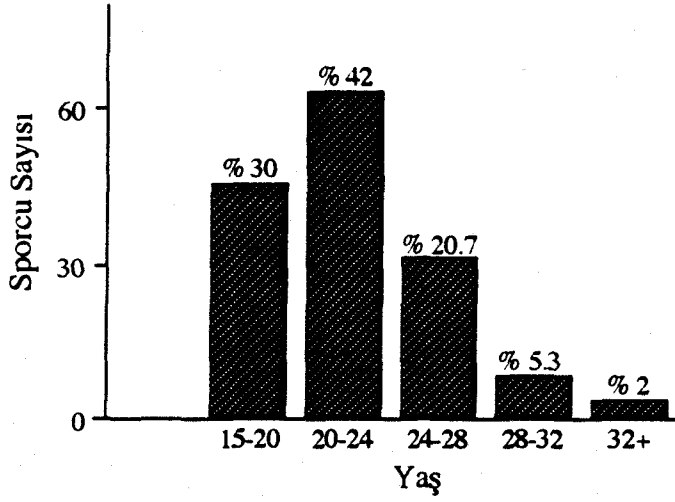
Anketler özellikle, kulüplerin müsabaka döneminde olduğu zamanlarda, antrenman ya da müsabakaları öncesi veya sonrası doldurulmuştur.

Anketler, profesyonel ve amatör 10 kulüpte bulunan 150 lisanslı futbolcu tarafından cevaplandırılmıştır. Anket uygulamasında, kulüp yöneticileri, antrenörleri ve sporcularıyla görüşülerek, bilgi alışverişinde bulunulmuştur. Anket formları sporcuların sorulara cevap vermesinden hemen sonra toplanmıştır.

B- KULÜPLERİN ÇALIŞMA ŞARTLARI ve SPORCU KAYNAKLARI

1- Sporcuların Yaşları

Her spor kulübü, sporcuların yetenekli, hareketli, çevik ve benzeri özelliklere sahip olmasını ister. Bir sporcunun bu özellikleri kullanabilmesi ise, yaşının genç olmasıyla doğru orantılı olarak seyreder (31).

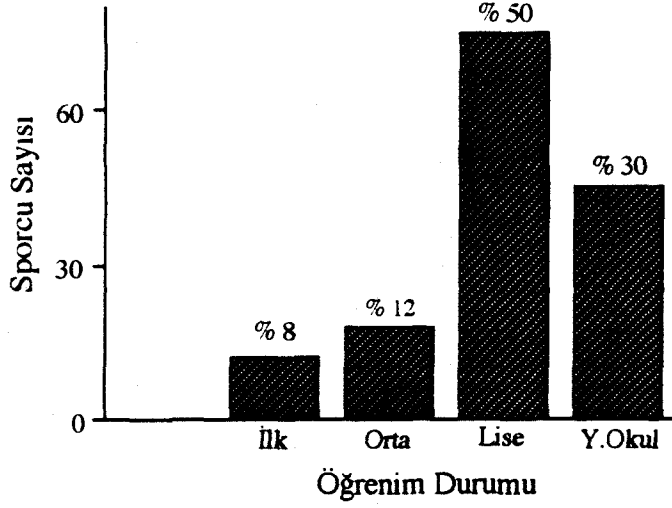
Grafik 1. Sporcuların Yaşları

Kayseri'de futbol liglerine katılan, kulüp sporcuları üzerindeki yapılan araştırmalarda, sporcuların yaşlarının % 30'unun 15-20, % 42'sinin 20-24, % 20.7'sinin 24-28, % 5.3'ünün 28-32 yaşlarında, % 2'sinin ise 32 yaşından daha fazla olduğu tesbit edilmiştir. Bu durum sporcuların yaşlarının genç olduğunu göstermektedir. Çünkü sporcuların % 72'si 15 ile 24 yaşları arasında bulunmaktadır.

2- Sporcuların Öğrenim Durumu

Sporda başarının elde edilebilmesi, yalnızca verilen kulüp imkanları veya antrenörlerin uyguladıkları başarılı antrenman programları gibi çalışmalarla sağlanamaz. Burada sporcuların eğitim seviyeleri de önemli yer tutar (32).

Kayseri'deki futbolcuların öğrenim durumları incelendiğinde, eğitim seviyelerinin yüksek olduğu görülmüştür. Elde edilen bilgilere göre, sporcuların % 8'inin ilk, % 12'sinin orta, % 50'sinin lise ve % 30'unun da yüksek okul mezunu olduğu tesbit edilmiştir.

Grafik 2. Sporcuların Öğrenim Durumları

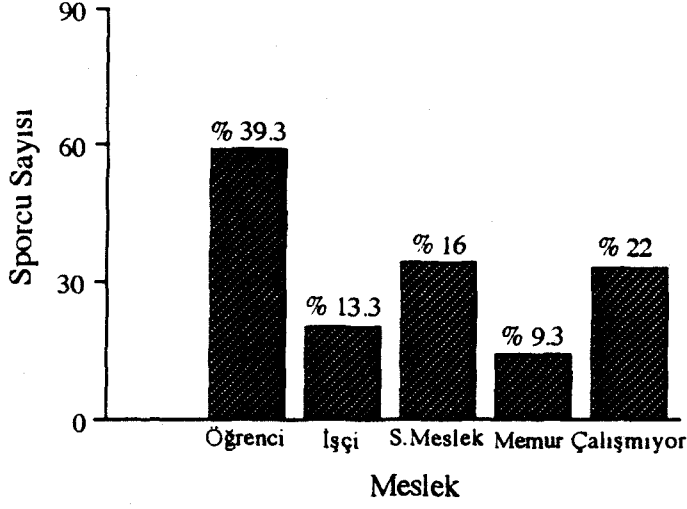
Alınan neticeye bakıldığında görülüyor ki, sporcuların % 80'ini lise ve yükseköğretim mezunları oluşturmaktadır.

3- Sporcuların Mesleki Durumları

İnsanlar, sporun boş zamanları değerlendirme araçlarından birisi olduğunu benimsemişlerdir. Değişik meslek kuruluşlarında çalışanlar, öğrenciler ya da hiç bir işi olmayanlar boş zamanlarında spor ile uğraşmayı istemekte ve spor kulüplerinde spor yapmaktadırlar. Tabii bunun yanında sporu bir meslek olarak seçen birçok insanın olduğunu da görmekteyiz (33).

Nitekim kulüp sporcularının mesleklerini incelediğimizde % 39.3'ünü öğrenciler, % 13.3'ünü işçiler, % 16'sını serbest meslek sahipleri, % 9.3'ünü memurlar, % 22'sini çalışmayanlar oluşturmaktadır. Bu da Kayseri'de futbol liglerine katılan sporcuların % 78'inin bir meslek sahibi olduğunu göstermekte olup, öğrencilerin çok sayıda olması da ilgi çekicidir.

33. Başer, E. **Futbolda Psikoloji ve Başarı**. Yayınevi Yayıncılık, İstanbul 1994, s. 14.

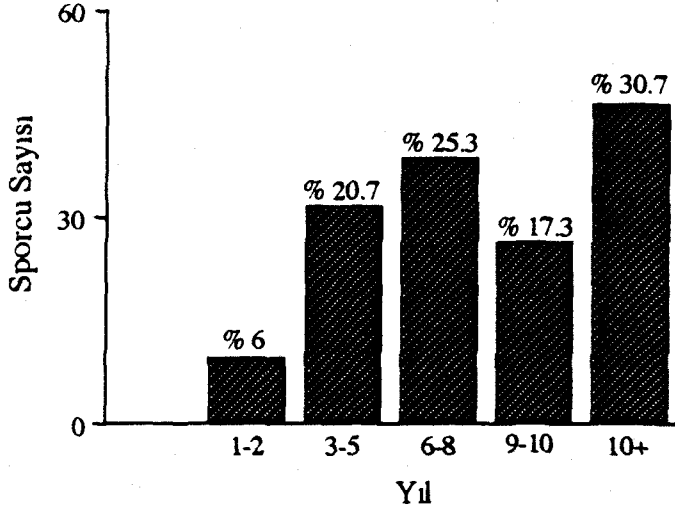

Grafik 3. Sporcuların Mesleki Durumları

4- Sporcuların Futbol Yaşları

Uzun süre bir işle meşgul olan kişiler, o işle ilgili bilgi, beceri, tecrübe ve benzeri özellikler kazanarak ustalaşırlar. Yani o işin ehli olurlar. Sporda da aynı durum söz konusudur. Uzun yıllar bir spor dalıyla uğraşanlar, uğraştığı spor dalında ustalaşırlar (34).

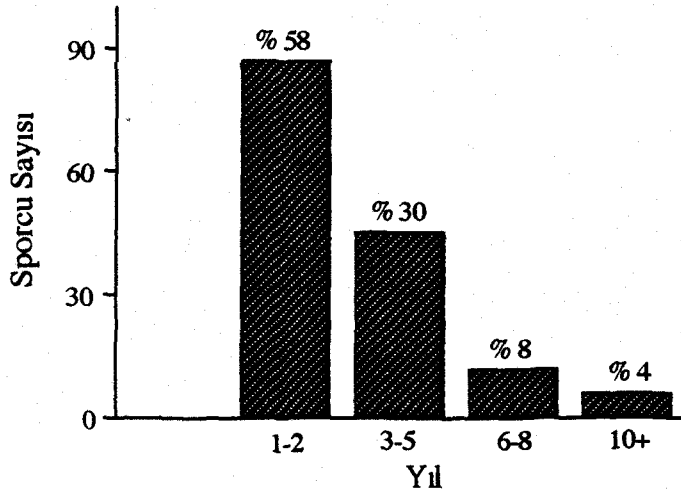
Bu bilgiler ışığında, futbol liglerinde faaliyet gösteren futbolcuların; kaç yıl lisanslı futbol oynadıklarını araştırdığımızda, % 6'sının 1-2, % 20.7'sinin 3-5, % 25.3'ünün 6-8, % 17.3'ünün 9-10 yıl, % 30.7'sinin de 10 yıldan fazla oynadığı görülmüştür. O halde futbol liglerinde faaliyet gösteren sporcuların bilgi, beceri ve tecrübe yönünden zengin olduklarını söyleyebiliriz. Çünkü ankete katılan futbolcuların % 63.3'ünün 5 yıldan fazla lisanslı olarak futbol oynadığı görülmüştür.

Grafik 4. Sporcuların Lisanslı Olarak Futbol Oynadıkları Yıllar

5- Sporcuların Bağlı Buldukları Kulüpteki Futbol Yaşları

Sporcuların bağlı buldukları kulüplerde kaç yıldır futbol oynadıklarına bakıldığında ise, % 58'inin 1-2, % 30'unun 3-5, % 8'inin 6-8 yıl, % 4'ünün ise 10 yıldan fazla bir süredir oynadıklarını görülmektedir.

Grafik 5. Sporcuların Halen Buldukları Kulüpte Futbol Oynadıkları Yıllar

6- Kulüplerin Sporcularına Sağladığı İmkanlar

Kayseri'de futbol liglerine katılan kulüplerin sporcularına aynî ve nakdî yardımda buldukları görülmektedir. Aynî yardımlar barınma, beslenme, malzeme ve sağlıktan, nakdî yardımlar ise maaş ve primden oluşmaktadır.

Yapılan aynî yardımlara bakıldığında, sporcu grubun % 22'sinin barınma, % 40'ının beslenme, % 84'ünün malzeme, % 56.6'sının ise sağlık yardımı alabildiği görülmektedir. Burada malzeme yardımını, % 84'ünün alabilmesi yeterli görülse de, diğer yardımların yeterli olduğunu söyleyemeyiz. Aslında kulüplerin bütün sporcularına aynî yardım sağlamaları gerekmektedir.

Nakdî yardımlara baktığımızda ise, sporculardan % 56.6'sının maaş, % 44.6'sının prim alabildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla ortalama % 50'sinin bu yardımlardan faydalanamadığını söyleyebiliriz. Dolayısıyla da sporculara yapılan nakdî yardımın, spor yapmaya yeterli sayılamayacağını söyleyebiliriz.

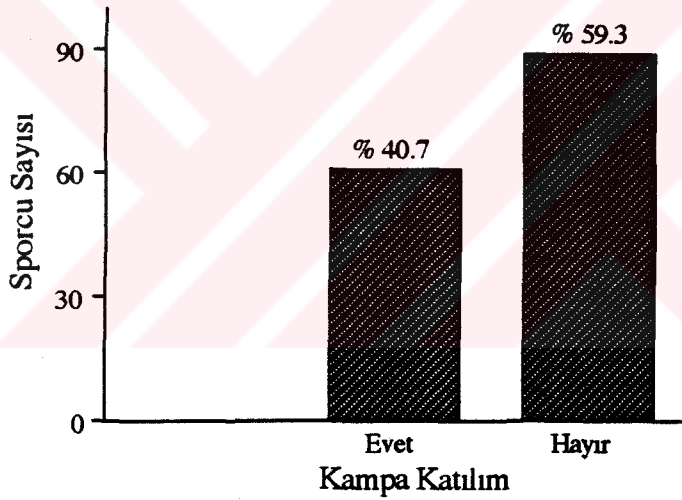
Tablo 2. Sporcuların Alabildiği Aynî ve Nakdî Yardımlar

Yardımlar	Aynî Yardımlar				Nakdî Yardımlar	
	Barınma	Beslenme	Malzeme	Sağlık	Maaş	Prim
Sporcu Sayısı	33	60	126	85	85	67
Yüzde (%)	22	40	84	56.6	56.6	44.6

Sporculara yetersiz imkanlar içerisinde spor yaptırılması, spor geleceği açısından endişe duymalarına sebep olacağından, başarılarının olumsuz yönde etkilenmesine sebep olacaktır.

7- Kulüplerin Liglere Hazırlık Kampları

Kulüpler, liglere hazırlanmak, yani müsabaka dönemine kadar sporcuların performansını, müsabaka şartlarına göre hazırlamak zorundadırlar. Bunun gerçekleştirilmesi amacıyla sporculara kamp düzenlemek faydalı olmaktadır. Bu kamplar sporcu fiziksel olarak hazırladığı gibi, psikolojik olarak da hazırlar (35). Ama, düzenlediğimiz anket sonuçlarında sporcuların yalnızca % 40.7'sinin hazırlık kamplarına katıldığını görmekteyiz. % 59.3'ü ise bu imkanı bulamamaktadır. Dolayısıyla da Kayseri'deki kulüplerin hazırlık kamplarına yeterli ilgiyi göstermediklerini söyleyebiliriz.

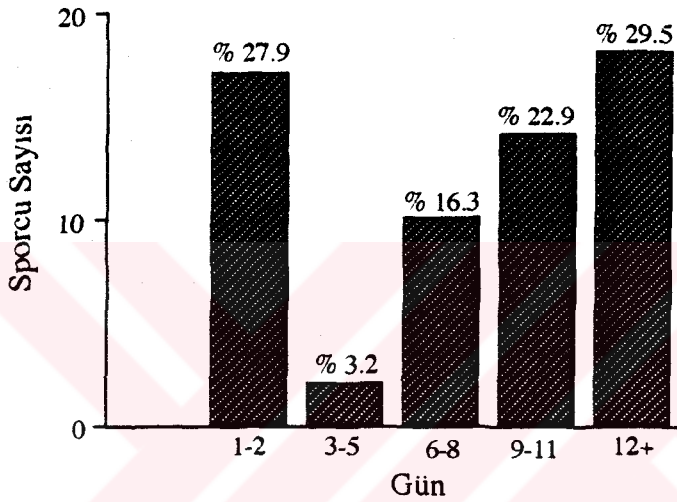
Grafik 6. Sporcuların Liglere Hazırlık Kampı Yapıp Yapmadıkları

8- Liglere Hazırlık Kamplarının Süresi

Hazırlık kamplarına katılan sporcuların, kaç günlük kamp yaptıklarına baktığımızda ise % 27.9'unun 1-2, % 3.2'sinin 3-5, % 16.3'ünün 6-8, % 22.9'unun 9-11 gün, % 29.5'inin de haftada 12 gün ve daha fazla bir süre yaptıkları tespit edilmiştir. Ha-

35. Sevim, Y. **Futbolda Antrenman Bilgisi**. Milli Eğitim Basımevi Yayın No 14, Ankara 1986, s. 86 ve **Antrenman Bilgisi**, Gazi Büro Kitabevi, Ankara 1995, s. 151.

zırlık programlarında çok önemli bir yer tutan kamp çalışmalarını, sporcuların hepsinin en az 10 günlük bir süre yapmalarının daha fazla yarar sağlayacağı düşünülmeli gerekir (36). Burada sporcuların ortalama yalnızca % 50'sinin 9 gün ve daha fazla bir süre kamp yaptıkları yorumlanabilir. Dolayısıyla da kamp sürelerinin yeterli olduğunu söyleyemeyiz.

Grafik 7. Sporcuların Yaptıkları Kamp Süresi

9- Kulüplerin Hazırlık Dönemi Antrenmanları

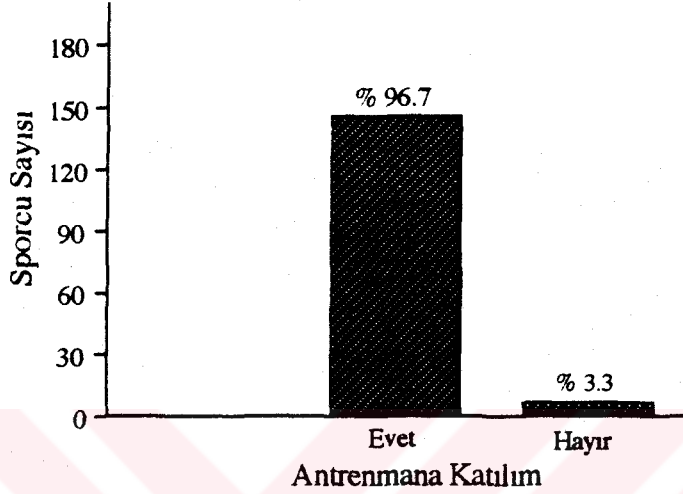
Kulüpler, sporcularını lig ortamına hazırlamak, performanslarını müsabaka şartları seviyesi ve üzerine yükseltmek vb. amaçlarla haftanın belirli günlerinde fizik-kondisyon, teknik ve taktik çalışmaları düzenlemeleri gerekmektedir. Bu çalışmaları yapmayan veya yeterli düzeyde yapamayan kulüplerin liglerde başarı gösterebilmesi düşünülemez (37). Bu düşünceyle Kayseri'deki futbol liglerine katılan kulüplerin hazırlık dönemi çalışmaları yapıp yapmadıkları incelendiğinde, sporcuların % 96.7'sinin çalışma yaptıkları, % 3.3'ünün ise yapmadıklarını belirttikleri tesbit edilmiştir.

36. Yüçetürk, Y. **Antrenman Kavramı, Prensipleri, Planı**. 1.Baskı, İstanbul 1993, s. 134.

37. Yüçetürk, Y. **a.e.**, s. 94.

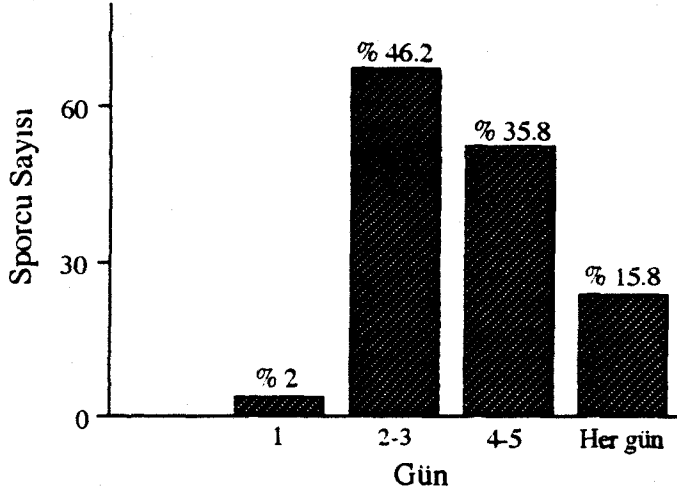
Bu da hazırlık dönemi antrenmanlarının uygulandığını göstermektedir.

Grafik 8. Sporcuların Hazırlık Dönemi Antrenmanları Yapıp Yapmadıkları

10- Hazırlık Dönemi Antrenmanlarının Süresi (gün/hafta)

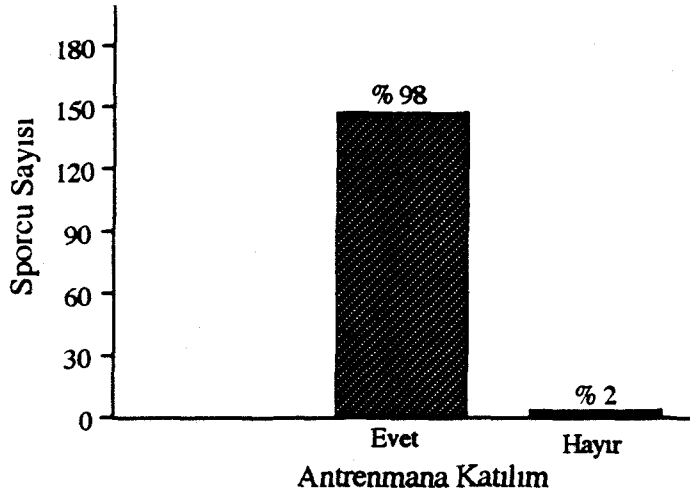
Denek grubu sporcularının % 96.7'sinin yaptıklarını belirttikleri hazırlık dönemi çalışmalarının sürelerini incelediğimizde, antrenmana katılan sporcuların % 2'si 1 gün, % 46.2'si 2-3 gün, % 35.8'i 4-5 gün, % 15.8'i ise haftada her gün antrenman yaptıklarını belirttiği tesbit edilmiştir. Burada sporcuların yaklaşık olarak % 52'sinin haftada 4 gün ve daha fazla antrenman yaptığı yorumunu yapabiliriz. Oysa ki sporcuların hepsinin haftada en az 4 gün hazırlık dönemi çalışması yapması başarıyı daha da artıracaktır (38).

Grafik 9. Sporcuların Katıldığı Hazırlık Dönemi Antrenmanlarının Süresi

11- Kulüplerin Müsabaka Dönemi Antrenmanları

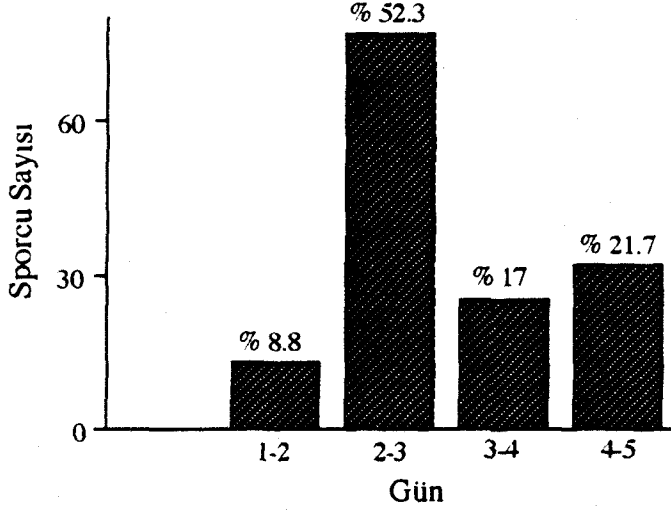
Kulüpler, sporcuların müsabaka ortamındaki performanslarının seviyesini korumak ve arttırmak gayesiyle belirli antrenman programı uygulamalıdır (39). Kayseri'de bu programın uygulanıp uygulanmadığını araştırdığımızda, ankete katılan sporcuların % 98'inin antrenman yaptığı, yalnızca % 2'sinin yapmadığı tesbit edilmiştir. Bu da müsabaka dönemi antrenmanının uygulandığını göstermektedir.

Grafik 10. Sporcuların Müsabaka Dönemi Antrenmanı Yapıp Yapmadıkları

12- Müsabaka Dönemi Antrenmanlarının Süresi (gün/hafta)

Yapılan müsabaka dönemi antrenmanların, haftalık sürelerini incelediğimizde, çalışmalara katılmış olan sporcular, anketlere verdiği cevapta, % 8.8'i 1-2 gün, % 52.3'ü 2-3 gün, % 17'si 3-4 gün, % 21.7'si de haftada 4-5 gün antrenman yaptıklarını belirtmişlerdir. O halde değerlendirme sonucuna göre sporcuların yaklaşık % 91'inin haftada 2 günden fazla müsabaka dönemi antrenmanı yaptığı yorumunu yapabiliriz ki bu süre, müsabaka döneminde yeterli sayılabilir (40).

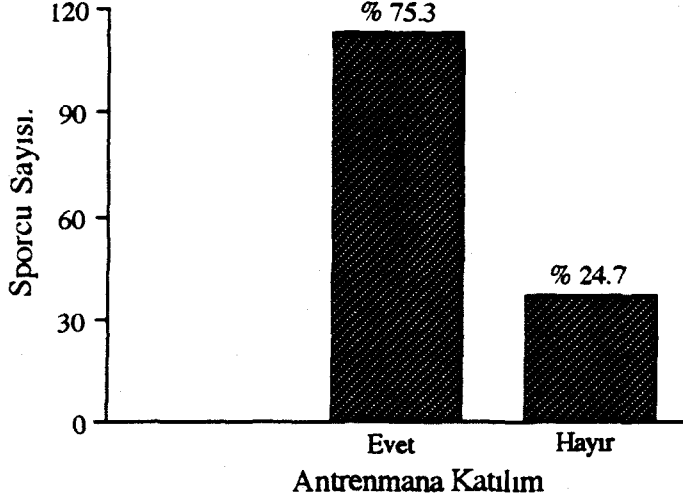

Grafik 11. Sporcuların Katıldığı Müsabaka Dönemi Antrenmanlarının Süresi

13- Kulüplerin Geçiş Dönemi Antrenmanları

Kulüpler, sporcuların performans düzeyini belirleyecek çalışma programını yalnızca bir yarılık döneme göre değil, en azından bir futbol sezonuna göre hazırlarlar. Dolayısıyla da bir futbol sezonu içerisinde, müsabaka döneminin bitimiyle birlikte geçiş döneminde antrenman programı uygulanması sporcuların performansına olumlu etki sağlayacaktır (41). Bu bilgiler ışığında futbolcuların geçiş dönemi antrenmanı yapıp yapmadıklarına bakıldığında, denek grubundan % 75.3'ünün antrenman yaptığı, % 24.7'sinin ise yapmadığı tesbit edilmiş bulunuyor. Bu tesbitin de geçiş dönemi antrenmanlarına gerekli önemin verildiğini gösterdiğini söyleyebiliriz.

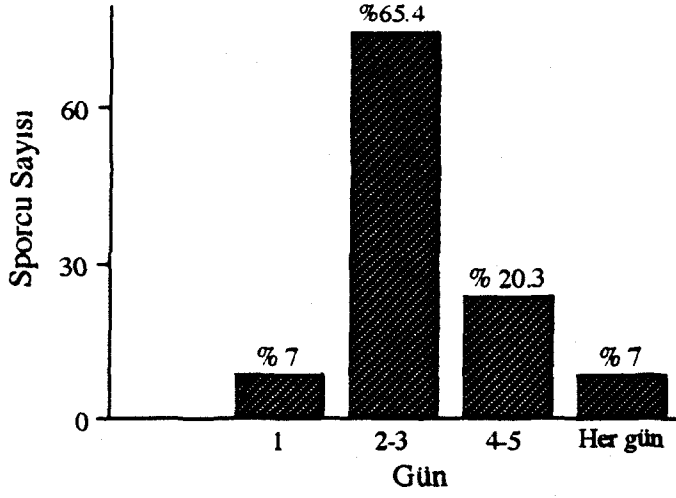
41. Yüçetürk, Y. a.e., s. 102.

Grafik 12. Sporcuların Geçiş Dönemi Antrenmanı Yapıp Yapmadıkları

14- Geçiş Dönemi Antrenmanlarının Süresi (gün/hafta)

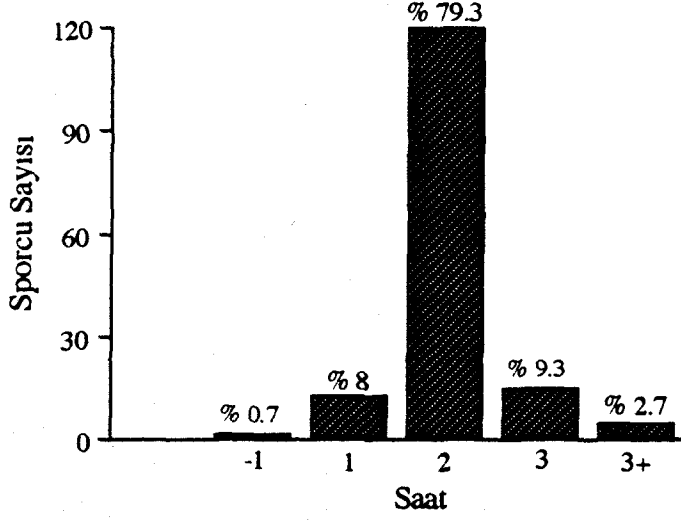
Geçiş döneminde yapılan antrenmanların süresinin incelendiğinde ise, antrenmana katılan sporculardan % 7'sinin 1 gün, % 65.4'ünün 2-3 gün, % 20.3'ünün 4-5 gün, yine % 7'sinin de haftada her gün geçiş dönemi antrenmanı yaptıklarını belirttikleri tesbit edilmiştir. Buradan da sporculardan yaklaşık % 93'ünün haftada en az 2 gün çalışma yaptığını söyleyebiliriz ki, bu da, geçiş dönemi antrenmanı için yeterli süre sayılabilir (42).

Grafik 13. Sporcuların Katıldığı Geçiş Dönemi Antrenmanlarının Süreleri

15- Günlük Yapılan Antrenmanların Süresi (saat/gün)

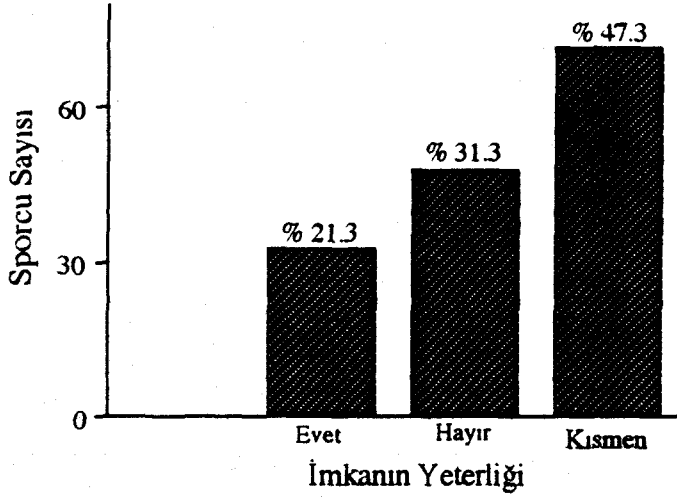
Yapılan antrenmanların çeşidi ne olursa olsun, antrenmanın, şiddetine göre zamanı ayarlanmalıdır. Ancak sporcuların yeterli derecede antrene edilebilmesi, çalışma amaçlarının yerine getirilebilmesi yönünden, çalışma olduğu günlerde ortalama iki saat antrenman yapılması yarar sağlayacaktır (43). Bu ölçüler içerisinde Kayseri'deki kulüplerin uygulamalarına bakıldığında, sporcu grubun % 0.7'sinin 1 saatten az, % 8'inin 1 saat, % 79.3'ünün 2 saat, % 9.3'ünün 3 saat, % 2.7'sinin de antrenman yaptıkları günlerde 3 saatten fazla bir süre çalıştıklarını belirttikleri görülmüştür. Dolayısıyla da, sporculardan yaklaşık % 92'sinin antrenmanlarda 2 saat ve daha fazla bir süre çalıştıkları yorumunu yapabilmekteyiz.

Grafik 14. Sporcuların Antrenman Yaptıkları Günlerdeki Çalışma Süreleri

16- Kulüplerin Fizikî İmkanları

Kulüplerin fizikî imkanları incelendiğinde, sporcu grubun ankete verdiği cevaplarda, Kayseri'deki spor kulüplerinin fizikî imkanlarının yeterli durumda olmadığı anlaşılmaktadır. Çünkü sporcularda % 21.3'ü kulüplerinin fizikî imkanlarını yeterli bulurken, % 31.3'ü yeterli bulmamaktadır. % 47.3'ü ise kısmen yeterli bulmaktadır. Oysa ki, kulüp imkanları yeterli olan kulüplerin, hem sporcu, hem de başarı grafiğinin yüksek olduğu görülmektedir.

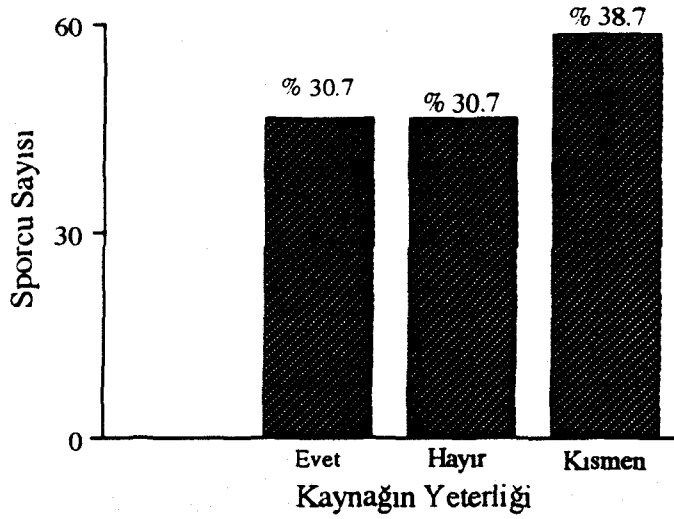

Grafik 15. Kulüplerin Fizikî İmkanlarının Yeterliliği

17- Kulüplerin Malî Kaynakları

Kulüplerin malî kaynaklarının yeterli düzeyde olması, her türlü kulüp imkanlarının bulunması, dolayısıyla da çalışmaların veriminin artması demektir (44). Fakat futbol liglerine katılan kulüplere bakıldığında, yeterli malî imkan sağlayamadığı görülmektedir. Sporculara kulüplerinin malî imkanlarının yeterli olup olmadığına yönelik fikirlerini sordüğümüzda, % 30.7'si yeterli, % 30.7'si de yeterli değil derken, % 38.7'sinin de kısmen yeterli yönünde cevap verdiği görülmektedir. O halde, bu durumu, kulüplerin çalışmalarını verimli bir şekilde sürdürebilecek yeterli malî kaynağı bulunmadığı şeklinde yorumlayabiliriz.

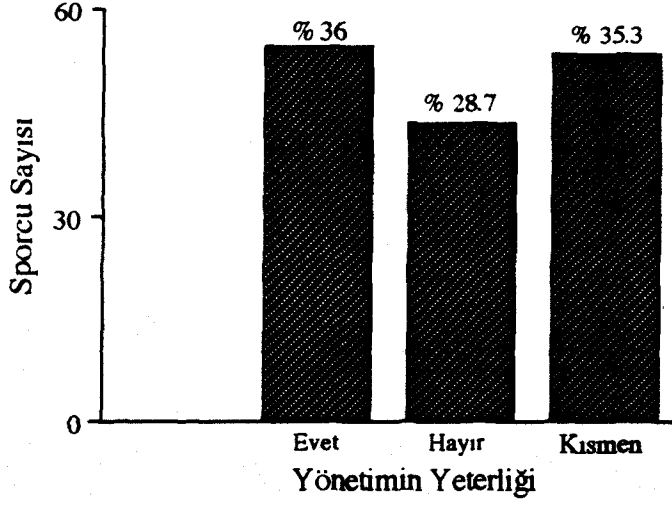

Grafik 16. Kulüplerin Malî Kaynaklarının Yeterliliği

18- Kulüplerin Yönetimi

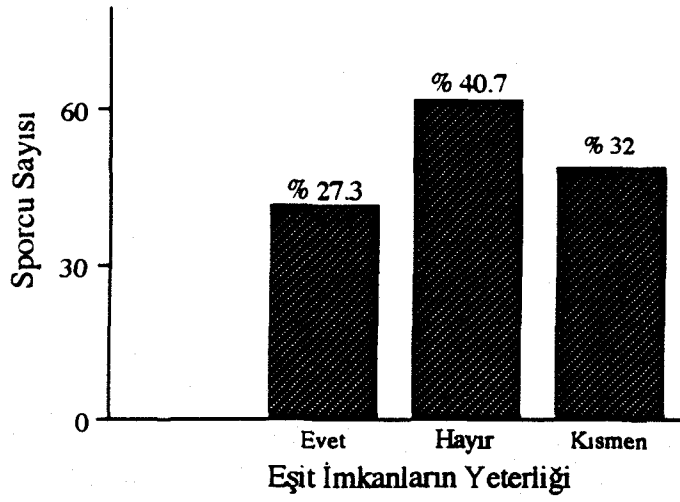
Kulüplerin iyi yönetilip yönetilmediği incelendiğinde ise, anket grubunun % 36'sının iyi, % 28.7'sinin iyi değil, % 35.3'ünün de kısmen iyi yönünde fikir beyan ettikleri tesbit edilmiştir. Bu da kulüplerdeki yönetimin genelde iyi olmadığını gösteriyor. Halbuki kulüplerin iyi ve istikrarlı bir şekilde yönetilmesi, kulüp imkanlarının genişletilmesi için gerekli kaynakların temini, kulüp içerisindeki her türlü dengenin sağlanması, dolayısıyla da sporcuların her türlü isteklerine cevap verebilecek bir yapı oluşturarak, daha verimli ve başarılı bir çalışma ortamı hazırlanabilmesi demektir (45).

Grafik 17. Kulüplerin Yönetimlerinin Yeterliliği

19- Kulüplerin Sporcularına Eşit İmkanlar Sağlaması

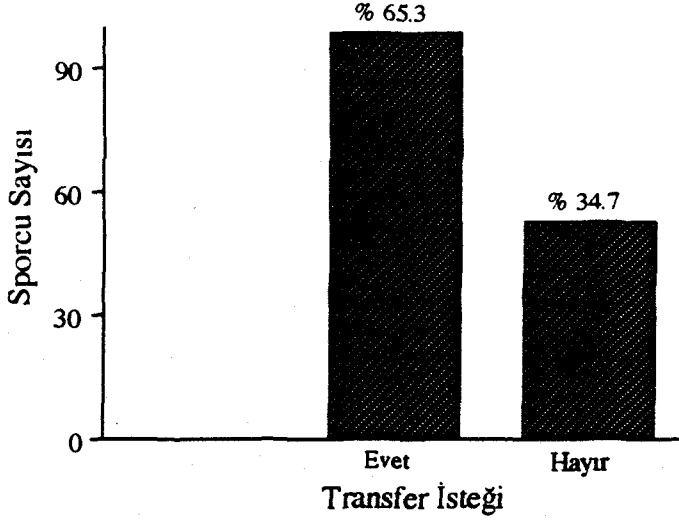
Ankat formunda, sporculara, *kulübünüzde her sporcuya eşit imkanlar sağlandığına inanıyor musunuz* sorusuna sporculardan, % 27.3'ü evet, % 40.7'si hayır, % 32'si ise kısmen sağlanıyor diye cevap vermişlerdir. Burada sporculardan % 40.7'sinin sağlanmıyor, % 32'sinin de kısmen sağlanıyor diye fikir beyan etmeleri, kulüplerde adil ve tutarlı bir yönetimin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Grafik 18. Kulüplerin Sporcularına Eşit İmkanlar Sağlayıp Sağlamadığı

20- Sporcuların Kulüplerini Değiştirme İstekleri

Sporculara, halen buldukları kulübü değiştirme düşünceleri sorulduğunda % 65.3'ünün değiştirmeyi, % 34.7'sinin ise değiştirmemeyi düşündükleri tesbit edilmiştir. Bu tesbitten de, sporcuların büyük çoğunluğunun kendilerini yetiştirebilecekleri ve isteklerine cevap bulabilecekleri bir kulüp ortamı arayışı içerisinde oldukları yorumu yapılabilir.

Grafik 19. Sporcuların Kulüplerini Değiştirme İstekleri

21 Sporcuların Kulüplerinden Beklentileri

Sporcuların kulüplerinden beklentilerini değerlendirdiğimizde, ortaya çıkan isteklerin çoğunluğunu, her sporcunun kulübe girmeden önce, kulüplerde spor yaptığında sahip olabileceğini düşündüğü istekleri olduğu tesbit edilmiştir. Zira ankete katılan sporcuların % 24.6'sı kulüplerinden yeterli ölçüde aynî ve nakdî yardım, % 22.6'sı dürüst ve iyi yönetim, % 18'i manevî destek, % 16.6'sı yeterli alt yapı imkanları, % 10'u iş imkanı, % 24.6'sı ise diğer isteklerde bulunmaktadır. Diğer istekler ise, sportif gelecek, eşit imkanlar, antrenörlerin bilgili olması ve iyi bir arkadaşlık ortamı gibi isteklerden oluşmaktadır. Halbuki sporcular, bu isteklerinin yerine getirileceği ümidiyle kulüplere gelmektedirler. Ancak, kulüplerin, sporcuların hayallerle besledikleri bu ümitlerini boşa çıkardığı görülmektedir. Ayrıca, bu imkansızlıkları gören ya da duyan yeni sporcuların kulüp olgusuna nasıl bakacakları düşündürücüdür.

Tablo 3. Sporcuların Kulüplerinden Beklentilerinin Göstergesi

Beklentiler	Sporcu Sayısı	Yüzde (%)
Aynı ve nakdî yardım	37	24.6
Dürüst ve iyi yönetim	34	22.6
Manevî destek	27	18
Alt yapı imkanları	25	16.6
İş imkanı	15	10
Diğer beklentiler	37	24.6

22- Kulüplerin Faaliyet Gösterdikleri Diğer Branşlar

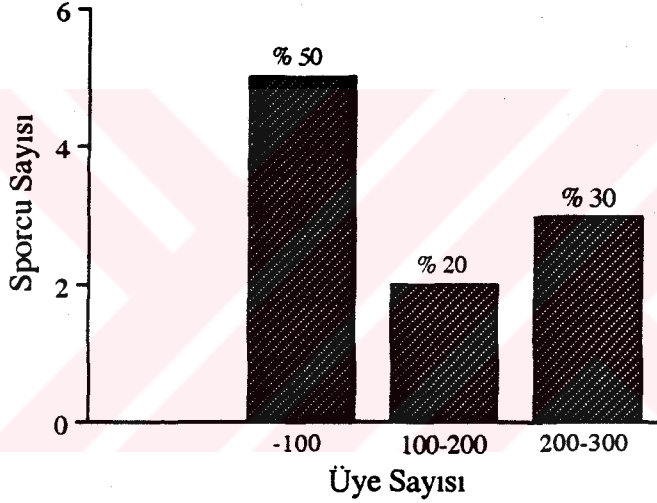
Kulüplerin yönetim kurulları tarafından doldurularak Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü'ne teslim edilen, kulüp bilgi formlarını incelediğimizde, futbol liglerine katılan spor kulüplerinin, futbol branşı yanında, % 50'sinin basketbol, % 30'unun voleybol, % 20'sinin atletizm, güreş ve kayak, % 10'unun ise masa tenisi ve tekvando branşlarında faaliyet gösterdiklerini, ancak % 20'sinin yalnızca futbol branşında faaliyet gösterdiğini görmekteyiz. Kulüplerin, birkaç branşta faaliyet göstermeleri sporun kitleye yayılması bakımından olumlu kabul edilmesi yanında, imkanların daha çok alana yayılmasından dolayı da, futbol açısından olumsuz kabul edilebilir (46).

Tablo 4. Kulüplerin Faaliyet Gösterdikleri Diğer Branşlar

Branşlar	Kulüp Sayısı	Yüzde (%)
Basketbol	5	50
Voleybol	3	30
Atletizm, güreş, kayak	2	20
Masa tenisi, tekvando	1	10
Yalnızca futbol	2	20

23- Kulüplerin Üye Sayıları

Kulüp bilgi formlarından tesbit edilen bilgilere göre, kulüplerin % 50'sinin 100'den az, % 20'sinin 100-200, % 30'unun ise 200-300 üyeye sahip oldukları görülmektedir. Bu bilgiler, kulüplerin 300'den fazla üyesi bulunmadığını gösteriyor. Dolayısıyla da kulüplerin üyelere sağlayacağı maddî ve manevî imkanlar sınırlı olacaktır.

Grafik 20. Kulüplerin Üye Sayıları

V- GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Futbol sporunun başlangıcını incelediğimizde, çok eskilere dayandığı, tarih içerisinde gelişimini sağladığı ve gelişimine devam ettiğini görmekteyiz. Çeşitli ülkeler futbolun doğuşunu sahiplenseler de, kesinlikle nerede doğduğu bilinmemektedir. Ama bazı ülkelerin, futbol oyununa önem vermeleri sebebiyle modern futbolun doğuşunda etkili oldukları söylenebilir.

Modern futbolun başlamasıyla birlikte, futbolda teşkilatlanma ihtiyacı gündeme gelmiş, dolayısıyla da şehirlerde, ülkelerde, kıtalarda ve dünyada teşkilatlanmalar olmuştur. Tarihî süreç içerisinde oluşan teşkilatlanmalar, futbol sporunun gelişip yayılması, daha modern hale getirilmesi, eşit kurallar içerisinde oynanması ve çeşitli ülke insanları arasında hoşgörü ortamının gelişmesi gibi özellikleri sağlamaktadır.

Türklerde de futbol oyunu çok eskilere dayanmakta olup, modern futbolun doğuşundan itibaren teşkilatlanarak gelişimini sürdürmüştür. Türkiye'de futbolun teşkilatlanması çeşitli evreler geçirmiş, hem kendi içerisinde teşkilatlanmış, hem de Avrupa ve Dünya teşkilatlarında yerini almıştır.

Türkiye'de futbolun en yüksek idarî merciini Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) oluşturmaktadır. TFF, futbolun yurtiçi ve yurtdışında idarî organizasyonunu gerçekleştiren özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel kişiliği olan, özerk bir kuruluştur. Faaliyetlerini 3813 sayılı TFF Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun çerçevesinde ve Devlet Bakanlığı denetiminde yürütür.

Futbolda teşkilatlanmanın en küçük birimleri olan spor kulüplerinin kuruluşu, spor kulübü olarak yönetimi, görevlerini yerine getirebilmesi ve denetlenmesi, 2908 Sayılı Dernekler Kanunu'nun 57. maddesine dayanılarak hazırlanan 1985 tarih 18825 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği çerçevesinde sağlanmaktadır.

Yapılan araştırmada, Kayseri'deki futbol liglerine katılan spor kulüplerinin genç (% 72'si 15 ile 24 yaşları arasında) (Grafik 1), öğrenim düzeyleri yüksek (% 80'i lise ve yüksekokul mezunu) (Grafik 2) ve uzun yıllar futbol eğitimi almış (% 63.3'ü 5 yıldan fazla futbol oynamış) (Grafik 4), kapasiteli sporcu kaynaklarına sahip oldukları görülmüştür.

Ayrıca kulüplerin, sporcularına yaptığı yardımlardan hem aynî hem de nakdî yardımların yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Çünkü aynî ve nakdî yardım alan sporcular, denek grubunun ortalama % 50.6'sını oluşturmaktadır (Tablo 2).

Kulüpler, liglere hazırlık amacıyla önemli bir yer tutan kamp çalışmalarına yeterince önem vermemelerine karşın (sporcuların % 59.3'ü hazırlık kampı yapmadıklarını belirtmişlerdir) (Grafik 6), hazırlık dönemi, müsabaka dönemi ve geçiş dönemi çalışmalarını bütün kulüpler yerine getirmektedir (Sporcuların ortalama % 90'ı hazırlık dönemi, müsabaka dönemi ve geçiş dönemi çalışmaları yaptığını belirtmişlerdir) (Grafik 8, 10,12). Ayrıca, yapılan çalışmaların haftalık sürelerine bakıldığında hazırlık dönemi çalışmalarının süresinin yetersiz (Sporcuların ancak % 52'sinin 4 gün ve daha fazla hazırlık dönemi antrenmanı yaptığı gözlenmiştir) (Grafik 9), müsabaka ve geçiş dönemi çalışmalarının süresinin yeterli olduğu (Sporcuların yaklaşık % 91'i

haftada 2 günden fazla müsabaka dönemi, yaklaşık % 93'ünün de en az 2 gün geçiş dönemi antrenmanı yaptığı gözlenmiştir) (Grafik 11, 13) dikkat çekiyor. Bunun yanında, sporcuların yaklaşık % 92'sinin de bir günlük antrenmanları süresince 2 saat ve daha fazla bir süre çalıştığı gözlenmiştir ki bu süre, antrenmanların amaçlarının yerine getirilmesini sağlamaya yeterlidir (Grafik 14).

Kayseri'de kulüplerin, fizikî ve malî kaynaklarının ve yönetimlerinin istenilen düzeyde olmadığı (Sporcuların ortalama % 30'u kulüplerinin fizikî ve malî kaynaklarının ve yönetimlerinin yeterli olmadığını, % 40'ı ise kısmen yeterli olduğunu belirtmişlerdir) (Grafik 15, 16 ve 17), varolan imkanların da sporculara eşit şekilde sunulmadığı görülmüştür (Sporculardan % 40.7'si kulüplerinin kendilerine eşit imkanlar sağlamadığını, % 32'si ise kısmen sağladığını belirtmişlerdir) (Grafik 18). Dolayısıyla bu durum, sporcuların kulüplerinden çeşitli beklentilerine yol açmaktadır. Bu beklentilere bakıldığında sporcuların, kulüplerinden beklentileri aynî ve nakdî yardım, iyi ve dürüst yönetim, manevî destek, alt yapı imkanları, iş imkanı ve diğer beklentiler (sportif gelecek, eşitlik, arkadaşlık ortamı, yeterli antrenman ortamı sağlanması olduğu görülmektedir (Tablo 3). Kulüplerin bu isteklere cevap verememesi, sporcularda başka kulüplere transfer olma düşüncelerini doğurmakta, hatta % 65.3'ünün kulüplerini değiştirmeyi düşündükleri de gözlenmektedir (Grafik 19). O halde, kulüplerdeki yetersiz imkanlar, sporcuları, imkanları daha iyi olan, kendilerine maddi ve manevi gelecek sağlayabilecek kulüpler aramaya sevk etmektedir.

Ayrıca, spor kulüpleri, futbol branşı yanında başka branşlarda da faaliyetlere katılarak (Kulüplerin % 80'i futboldan başka branşlarda faaliyet göstermektedir) (Tablo 4), faaliyet alanlarını genişletmelerine rağmen, üye sayılarının azlığı dikkat çekicidir (Kulüplerin 300'den fazla üyesi bulunmadığı gözlenmiştir) (Grafik 20). Oysa insanlar spor kulüplerine sahip oldukları ve gerekli yardımları yaparak destek oldukları takdirde, kulüp imkanlarının artırılarak, hem sporcuların isteklerine cevap verilebilecek, hem de bütün faaliyetlerin uygulanmasını sağlayabilecek ortam oluşturulabilir.

Sonuç olarak, kulüplerin genel durumunun, sporcu kapasitesi yönünden zengin, fizikî, malî ve yönetim gibi kaynaklar ve çalışma şartları yönünden ise elverişsiz olduğu gözlenmektedir.

Yapılması gereken potansiyel bir güç olarak elimizde bulunan sporcuların değerlendirilmesi ve kazanılmasını sağlayabilecek imkanların kulüplere kazandırılması ve sporcuların hizmetine sunulmasıdır. Bu da ancak, spor kulüplerinin profesyonel bir yönetime kavuşturulması, kulüplerin malî kaynakları açısından kendilerine gelir getirebilecek bir yapıya kavuşturulması; ayrıca sporcuların teşvik edilmesi açısından aynî ve nakdî yardımları eşit ve yeterli düzeyde almalarının sağlanmasıyla mümkün olacaktır.

ÖZET

"Kayseri Bölgesinde Futbol Liglerine Katılan Spor Kulüplerinin Çalışma Şartları ve Sporcu Kaynakları" nin araştırılması amacıyla ele alınan bu çalışmaya 10 kulüpte bulunan 150 lisanslı sporcu katılmıştır.

Anket sonuçlarından elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan sporcuların % 72'sinin 15 ile 24 yaşları arasında, % 80'inin lise ve yüksekokul mezunu ve % 78'inin bir meslek sahibi oldukları tesbit edilmiştir.

Sporcuların % 63.3'ünün 5 yıldan fazla futbol oynadığı ve % 49.7'sinin hazırlık kampı, % 96.7'sinin hazırlık dönemi, % 98'inin müsabaka dönemi, % 75.3'ünün de geçiş dönemi çalışmaları yapabildikleri anlaşılmaktadır.

Ayrıca sporcuların ortalama % 30'unun kulüplerinin yönetimi, malî ve fizikî kaynaklarını yeterli görmediği; yine ortalama % 50'sinin aynî ve nakdî yardım alabildiği gözlenmiştir.

Bunun yanında sporcuların % 65.3'ünün de kulüplerinden başka kulüplere transfer olma beklentisi içerisinde oldukları tesbit edilmiştir.

Araştırma verilerinden elde edilen bulgular doğrultusunda; sonuç olarak, kulüplerin sporcu kaynakları bakımından yeterli düzeyde olduğu fakat, çalışma şartları bakımından yeterli düzeyde olmadığı gözlenmiştir.

Kulüp imkanları ve çalışma şartlarının uygun seviyeye getirilebilmesi için; spor kulüplerinin profesyonel bir yönetime kavuşturulması, kulüplerin malî kaynakları açısından kendilerine gelir getirebilecek bir yapıya kavuşturulması; ayrıca, sporcuların teşvik edilmesi açısından aynî ve nakdî yardımları eşit ve yeterli düzeyde almaları sağlanmalıdır.

SUMMARY

This study is done, because of searching the working conditions and the source of footballers of the clubs which are joining the football leagues at the section of Kayseri. 150 footballers who has got licence to play football, joined this study, who are bound of ten football clubs.

According to datum of this inquiry's result; 72 % of the footballers who joined this study are between 15-and 24 years old, 80 % of them are graduated from high school and university, and 78 % of them has got a job.

63.3 % of the footballers are playing in their club for five years. And at the direction of club activities, 40.7 % of them can be at preparation camp, 96.7 % of them can be at preparation period, 98 % of them can be at competition period and 75.3 % of them can be at transition period studies.

Seperately on an average 30 % of the footballers think that, their clubs are not sufficient for material and physical sources, and also 50 % of them can take material and cash help from their clubs.

Near of all these, we determine that, 65.3 % of the footballers are in an expectati-on of being transfer to on other club, from their club.

At the direction of inventions which we obtained from the investigation datum, as a result we can say; The football clubs are in the sufficient level for footballer source, but we can't say the same thing for working conditions. They aren't in the enough sufficient level.

We determined that these things must done to unite the clubs' possibilities and working conditions to suitable level; we must unite the football clubs to a professional direction; support the clubs from the financial sources; also we must give the material and cash help at an equal and suitable level to the footballers; to encourage them to play football.

KAYNAKLAR

- AYDIN Nurhan, Futbol I. Türk Spor Vakfı Yayınları 5/3-1, Ankara 1988.
- BAŞER Ergun, Futbolda Psikoloji ve Başarı. Yayınevi Yayıncılık, İstanbul 1994.
- BİZANS Gero, Futbol Öğretim Planı-Gençlerin Antrenmanı. Türkiye Futbol Federasyonu Yayınları No 6, 1991.
- ERKAL Mustafa, Sosyolojik Açından Spor. 2.Baskı, İstanbul 1992.
- FERAH Atilla, Futbol Teknik, Eğitim, Öğretim. Neyir Matbaası, Ankara (Tarihsiz).
- FİŞEK Kurthan, Spor Yönetimi. Ankara Üniversitesi SBF Yayınları No 445, Ankara 1980.
- KETEN Mustafa, Türkiye'de Spor. Polat Ofset Matbaacılık, İstanbul 1993.
- KOLUDAR Sabahaddin, Futbolda Antrenörlük ve Eğitim-Öğretim İlkeleri. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1988.
- SEVİM Yaşar, Kondisyon Antrenmanı. Gazi Büro Kitabevi Yayınları, Ankara 1991.

- SEVİM Yaşar, Futbolda Antrenman Bilgisi. Milli Eğitim Basımevi No 14, Ankara 1986.
- SEVİM Yaşar, Antrenman Bilgisi. Gazi Büro Kitabevi Yayınları, Ankara 1995.
- SÜMER Rıza, Sporda Demokrasi. Şafak Matbaası, 2. Baskı, Ankara 1989.
- SÜMER Rıza, Sporda Demokrasi-2. Şafak Matbaası, Ankara 1990.
- TFF (Türkiye Futbol Federasyonu), Futbol B Lisans Kitabı. Eğitim Yayınları 3, İstanbul 1991.
- ULUCAN Naci, Kayseri Bölge Sporunda 50 Yıl (1923-1973). Kaniş Matbaası, Kayseri (Tarihsiz).
- URARTU Ümit, Futbol (Teknik, Taktik, Kondisyon). İnkılap Kitabevi, İstanbul 1987.
- YILDIZ Doğan, Türk Spor Tarihi. Eko Matbaası, İstanbul 1979.
- YÜCETÜRK Yılmaz, Antrenman Kavramı, Prensipleri, Planı. 1.Baskı, İstanbul 1993.

HUKUKİ METİNLER

- 04.10.1983 tarih ve 2908 Sayılı Dernekler Kanunu.
- 27.05.1986 tarih ve 3289 Sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun.
- 17.06.1992 tarih ve 3813 Sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun.
- 28.07.1985 tarih ve 18825 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği.

Sevgili Sporcular,

Elinizde bulunan bu anket, Kayseri bölgesinde futbol liglerine katılan spor kulüplerinin çalışma şartları ve sporcu kaynaklarının araştırılması konulu Yüksek Lisans Tezi için hazırlanmış olup, vereceğiniz cevaplar bu çalışmaya ve dolayısıyla Kayseri futboluna katkı sağlayacaktır. Şimdiden vereceğiniz samimi cevaplar için teşekkür eder, başarılar dileriz.

Araştırmayı Yöneten
Yrd.Doç.Dr.Yusuf CAN

Araştırmayı Yürüten
Dursun GÜLER

ANKET SORULARIDIR

- Yaşınızı belirtiniz
a) 15-20   b) 20-24   c) 24-28   d) 28-32   e) 32+
- Öğrenim durumunu belirtiniz
a) İlk   b) Orta   c) Lise   d) Yüksekokul
- Asıl mesleğini belirtiniz
a) Öğrenci   b) İşçi   c) Serbest Meslek   d) Memur   e) Çalışmıyor
- Kaç yıldır lisanslı olarak futbol oynuyorsunuz?
a) 1-2   b) 3-5   c) 6-8   d) 9-10   e) 10+
- Halen bulunduğunuz kulüpte kaç yıldır futbol oynuyorsunuz?
a) 1-2   b) 3-5   c) 6-8   d) 9-10   e) 10+
- Kulübünüzde size sağlanan imkanları belirtiniz

<u>Aynı Yardımlar</u>	Evet	Hayır	<u>Nakdi Yardımlar</u>	Evet	Hayır
Barınma	( )	( )	Maaş	( )	( )
Beslenme	( )	( )	Pirim	( )	( )
Malzeme	( )	( )			
Sağlık	( )	( )			
- Halen bulunduğunuz kulüpte liglere hazırlık için kamp yapıyor musunuz?
a) Evet   ( )   b) Hayır   ( )
- Cevabınız *evet* ise kaç günlük kamp yaptığınızı belirtiniz
a) 1-2   b) 3-5   c) 6-8   d) 9-11   e) 12+
- Hazırlık döneminde antrenman yapıyor musunuz?
a) Evet   b) Hayır
- Cevabınız *evet* ise haftada kaç gün hazırlık dönemi antrenman yaptığınızı belirtiniz
a) 1 gün   b) 2-3 gün   c) 4-5 gün   d) Her gün   e) Antrenman yapmıyoruz
- Müsabaka döneminde antrenman yapıyor musunuz?
a) Evet   b) Hayır

12. Cevabınız *evet* ise haftada kaç gün müsabaka dönemi antrenmanı yaptığınızı belirtiniz
a) 1-2 gün b) 2-3 gün c) 3-4 gün d) 4-5 gün e) Antrenman yapmıyoruz
13. Geçiş döneminde antrenman yapıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
14. Cevabınız *evet* ise haftada kaç gün geçiş dönemi antrenmanı yaptığınızı belirtiniz
a) 1 gün b) 2-3 gün c) 4-5 gün d) Her gün e) Antrenman yapmıyoruz
15. Antrenman yaptığınız günlerde ortalama kaç saat çalışıyorsunuz?
a) 1 saatten az b) 1 saat c) İki saat d) Üç saat e) 3+
16. Kulübünüzün fiziki imkanlarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
17. Kulübünüzün malî kaynaklarının yeterli olduğuna inanıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
18. Kulübünüzün iyi yönetildiğine inanıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
19. Kulübünüzde her sporcuya eşit imkanlar sağlandığına inanıyor musunuz?
a) Evet b) Hayır c) Kısmen
20. Halen bulunduğunuz kulübü değiştirmeyi (bir başka kulübe transfer olmayı) düşünüyor musunuz?
a) Evet b) Hayır
21. Kulübünüzden beklentilerinizi belirtiniz

.....
.....
.....
.....